

Kohteet saamelaisten kotiseutualueella (fi)
Čuozáhagat sámiid ruovttuguovllus (se)
Čuosâttuvah sâmmilij päikkikuávlust (smn)
Pääi'k sâ'mmlai dommvuu'dest (sms)

975. Ala-Jalve 100574

Vuolle-Jalvi / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Ala-Jalve

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen; pronssikautinen; varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Tenonlaakson tunturiylänköjen laajin kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka, joka sijaitsee hiekkatörmällä lohenpyyntipaikkana tunnetun koskialueen vieressä. Voimakkaimmat asutusvaiheet ajoittuvat neoliittisen kivikauden lopulle (noin 2900–2500 eaa.) ja varhaismetallikaudelle (noin 35 eaa. – 225 jaa.), joista jälkimmäiseen liittyvinä löytöinä on muun muassa Säräisniemi 2 -keramiikkaa, tasakantaisia nuolenkärkiä ja niin sanottuja Sunderøy-tyyppin nuolenkärkiä. Kohteen vanhin asutusvaihe ajoittuu aivan neoliittisen kivikauden alkuun noin 5300–5000 eaa.

VARK-perustelut:

Osin tutkittu laaja-alainen ja runsaslöytöinen kivi- ja varhaismetallikauden asuinpaikka, joka kuuluu Jäämeren rannikon ja tunturiylängön kulttuuripiiriin.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010001>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Ala-Jalve

Tiippa: ássanbáikkit

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš; bronsaáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvâdus:

Deanuleagi duottarbadjosiid viidâmus geađge- ja árametállaáigodaga ássansadji, mii lea sâttodearpmis luossabivdobáikin dovddus guoikaguovllu bálddas. Garraseamos ássanmuddu lea neolihtalaš geađgeáigodaga loahpas (sulaid 2900–2500 oáá.) ja árametállaáigodagas (sulaid 35 oáá. – 225 máá.), main maŋibui gullan gávnusin leat earret eará Säräisniemi 2 -keramiikka. Duolbamáttá njuollageažit. Čuozáhaga boarraseamos ássanmuddu lea áibbas neolihtalaš geađgeáigodaga álggus sulaid 5300–5000 oáá.

VARK-ákkastallan:

Oassái dutkojuvvon viiddis ja valjit gávdnosiid sisttisoallan geađge- ja árametállaáigodaga ássanbáiki, mii gullá Jieknameara rittu ja duottarbadjosiid kulturbirii.

Kárta ja lassiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010001>

976. Bierfejavrin kivikaarre 101143

Bierfejavrri geađgeárdi / smn / sms

Kunta: Enontekiö

Kohde: Bierfejavrin kivikaarre

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Laattamaisista kivistä latomalla rakennettu poroerotusaita (soikea, laajuus 100 x 150 m, korkeus 50–130 cm), joka sijaitsee rakkakivikon keskellä loivassa rinteessä. Kiviaita tukee tunturikoivuista tehtyjä pystypaaluja, joiden välille on kiinnitetty rautalankoja. Keskellä sijaitseva pienempi pyöreä aitaus eli kirnu (halkaisija 20 m, korkeus 1,5 m) on erityisen hyvin säilynyt. Ison aitauksen sisällä on myös toinen aitaus (halkaisija 15 m) ja suora kiviaita, jotka ovat huonommin säilyneitä. Kohde ajoittuu historialliselle ajalle. Sen nuorimmat parhaiten säilyneet osat on tehty muistitiedon perusteella 1930-luvulla.

VARK-perustelut:

Ainutlaatuinen kivikaarre edustaa poronhoidon sopeutuvuutta äärimmäisissä olosuhteissa. Kohdetyyppi on harvinainen. Vastaavia rakenteita tunnetaan vain muutamia Enontekiöltä ja Utsjoen Paistuntureilta.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000025514>

se

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Bierfejavrin kivikaarre

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Ráktolágan geđggiiguin bordimiin dahkkojuvvon ovála bigálusgárdi (150 x 100 m, allodat 50–130 cm). mii lea juovaid gaskkas njoaiddo vielttis. Geađgeárdi doarju lagežiin dahkkon ceakkočuolddaid, maid gaskii leat giddejuvvon sreanggat. Guovdu lea jorba gárdi, girtno (čadamihttu 20 m, allodat 1,5 m), lea hui bures seilon. Stuorra gárddi siste lea maiddái hejot seilon ráhkadusaid: nubbi gárdi (čadamihttu 15 m) ja njuolggo geađgeárdi. Čuožáhat lea meroštallon historjjálaš áigái, ja dan nuoramus buoremusat seilon oasit leat dahkkon muitodieđu vuodul 1930-logus.

VARK-ákkastallan:

Áidnalunddot geađgeárdi ovddasta boazodoalu vuogáiduvvama ravddamuš diliin. Čuožáhattiipa lea hárvanaš, ja daid dovdet dušše moadde Eanodagas ja Ohcejoga Báišduoddaris.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000025514>

977. Bihcosjávrrin kivikaarre 100660

Bihčosjávrri geađgegárdi / smn / sms

Kunta: Enontekiö

Kohde: Bihcosjávrrin kivikaarre

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Ylätunturissa rakkakivialueella sijaitseva poroerotusaita (80 x 100 m), joka on ladottu laattamaisista kivistä. Kivikertoja on enimmillään kymmenen ja alkujaan rakenteella on ollut korkeutta hieman toista metriä. Historialliselle ajalle ajoittuva kivikaarre on sortunut vain muutamissa kohdissa. Kaarteen luoteisreunalla on noin 20 metriä pitkä kivaita (siula), ja sen länsireunalla on noin 20 metriä leveä koivuisten pystypaalujen reunustama aukko (veräjä). Muistitiedon perusteella kohdetta on käytetty vielä 1950-luvulla.

VARK-perustelut:

Ainutlaatuinen kivikaarre edustaa poronhoidon sopeutuvuutta äärimmäisissä olosuhteissa. Kohdetyyppi on harvinainen. Vastaavia rakenteita tunnetaan vain muutamia Enontekiöltä ja Utsjoen Paistuntureilta.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000010547>

se

Gielda: Eanodat

Čuozáhatnamma: Bihcosjávrrin kivikaarre

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Badjin duoddaris lean bigálusgárdi (80 x 100 m). mii lea bordojuvvon ráktalágan geđggiin. Geađgebordimat leat eanemustá logi ja allodat lea álgoálggus vehá badjelaš mehtera. Historjjálaš áigái meroštallon geađgegárdi lea gahččan dušše muhtun báikkiin. Gárddi davveoarjeravddas lea sulaid 20 mehtera guhkes sivlla, ja dan oarjeravddas dat lea sulaid 20 govda verrát, man ravddas leat soahkečuolddat. Muidodieđu vuodul čuozáhat lea vuodul leat geavahan 1950-logus.

VARK-ákkastallan:

Áidnalunddot geađgegárdi ovddasta boazodoalu vuogáiduvvama ravddamuš diliin. Čuozáhattiipa lea hárvanaš, ja daid dovdet dušše moadde Eanodagas ja Ohcejoga Báišduoddaris.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000010547>

978. Coalgasboren VARK-alue 100475

Coalgasboren VARK-guovlu / smn / sms

VARK-alueen perustelu:

Kokonaisuus muodostuu kahdesta historiallisen ajan/rautakauden asuinpaikasta, joilla on kodanpohjia.

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 4/91

Kunta: Utsjoki

Kohde: Čoalgasbore 1

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010059>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Čoalgasbore 2

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen; rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000022877>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Ollisvuohta šaddá guovtti historjjálaš áigodaga/ruovdeáigodaga ássansajis, main leat goahtesajit.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožahagat:

Gielda: Ohcejohka

Čuožahatnamma: Čoalgasbore 1

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Vuodus dáfus mánggačiegaga hápmásaš ja jorbabánkkat goahtesajit (8 st., čađamihttu 6–7 m), mat leat ráiddus duolbadasa, gos šaddet lagežat. Bálddas lean buolžžas leat valjit rokkít (čađamihttu 2–7 m, čikŋodat 25–45 cm). Historjjálaš áigge čuožahaga leat dutkan roggamiiguin, ja dat lea meroštallon jáhkkinis goittotge 1600-lohkui.

VARK-ákkastallan:

Coalgasboren VARK-guovlu muitala kristtalašvuoda leavvamis Durdnosa Lappi guvlui 1600-logus.

Čuožahagat laktásit Áibmejoga njálbmái 1600-logus huksejuvvon kirkui ja dan hávdeeatnamii Jámežiid guolbanii. Kirku ja dálvesiida sirdašuvve dán báikki Máttajávraí 1700-logus.

Kárta ja lassidiedut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010059>

Gielda: Ohcejohka

Čuožahatnamma: Čoalgasbore 2

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš; ruovdeáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Historjjálaš áigge goahtegieddi, gos lea vuollegašbánkkat goahtesadji (čađamihttu 6 m), man oamabordin oidno vuollegaš boldnin. Čuožahat dahká oktasaš VARK-guovllu bálddas lea Coalgasbore 1:in.

VARK-ákkastallan:

Coalgasboren VARK-guovlu muitala kristtalašvuoda leavvamis Durdnosa Lappi guvlui 1600-logus. Čuožáhagat laktásit Áibmejoga njálbmái 1600-logus huksejuvvon kirkui ja dan hávdeeatnamii Jámežiid guolbanii. Kirku ja dálvesiida sirdašuvve dán báikki Máttajávrái 1700-logus.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000022877>

979. Elleguolbban ja Áibmejohguolbban VARK-alue 100474

Elleguolbana ja Áibmejohguolbana VARK-guovlu / smn / sms

VARK-alueen perustelu:

Pyyntikuoppaketjuista, kodanpohjista ja liesilatamuksista koostuva kokonaisuus Norjan rajan tuntumassa. Kohteet ovat tarkemmin ajoittamattomia, mutta oletettavasti esihistoriallisia.

Kunta: Utsjoki

Kohde: Elleguolbba

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010116>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Áibmejohguolbba

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000023516>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Godderoggegehtegiin, goahtesajiin ja ommanbordimiin čoačkana ollisvuolta Norgga rájá lahkasiin. Čuožáhagat leat dárkileappot áiggi dáfus meroštalakeahtta, muhto navdimis ovdahistorjjálaččat.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožáhagat:

Gielda: Ohcejohka

Čuožáhatnamma: Elleguolbba

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvadás:

Čuožáhagas lea 60 rokki godderoggegehtet (čađamihttu 1–3,5 m, čiknodat 20–120 cm), golbma seaidnebáňkkat goahtesaji (vuodu viidodat 3 x 3 – 5 x 6 m) ja njuolgočiega hápmásaš oamabordin (1 x 0,8 m). Dárkileappot áigemeroštalakeahtes lea sáttoguolbanis, gos šaddet beazit, soagit ja jeahkálát. Čuožáhat lea oassi viidasut godderoggevuogádagas, mii joatkašuvvá maiddái váldegotterájá badjel Norgii.

VARK-ákkastallan:

Máňggabealat ja bures seilon čuožáhat, mas kilomehtera guhkes godderoggegehtega lassin leat goahtesajit ja ommanbordin. Čuožáhat gullá viidasut sulaid 80 godderokki sisttisoallan ollisvuhtii.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010116>

Gielda: Ohcejohka

Čuožáhatnamma: Áibmejohguolbba

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Dássidis sáttovuđot jeagelguolbanis lean godderoggegetet (17 rokki, gaskamearálaš sturrodat 2 x 1,5 m ja čikjodat 20–40 cm). Dárkileappot áiggi dáfus meroštálakeahtes čuožáhat lea oassi viidásut godderoggevuogádagas, mii joatkašuvvá maiddái váldegotti rájá badjel Norgii.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon godderoggegetet, mii gullá viidásut sulaid 80 godderokki sisttisoallan ollisvuhtii.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000023516>

980. Erttetvárri 101207

Erttetvárri / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Erttetvárri

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kivistä rakennettu historialliselle ajalle ajoittuva vasanmerkitysaita (niin sanottu kaarre) sijaitsee avotunturissa Erttetvárrin etelärinteellä. Kivistä tehty aita (korkeus 1, 2–1,6 m) kattaa noin 120 x 220 metrin laajuisen alueen. Johdeaidat on tehty osin kivistä ja osin katajasta.

VARK-perustelut:

Kivikaarteet ovat ainutlaatuisia poronhoidon aitarakennelmia, joissa on sopeuduttu hyödyntämään ympäristön niukkoja resursseja. Kivikaarteita tunnetaan Suomen tunturialueelta Erttetvárrin lisäksi vain kolme.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000009640>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuožáhatnamma: Erttetvárri

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Geđggiin ráhkaduvvon historjjálaš áigái gullelaš miesemearkungárđi lea rabasduoddaris Erttetvári máttavielttis. Geđggiin dahkkon áidi (alloadat 1,2–1,6 m) sisttisoallá sulaid 120 x 220 mehtera viidosaš

guovllu. Sivllat leat dahkkon geđggiin ja oassi reatkkáin.

VARK-ákkastallan:

Geađgegárddit leat áidnalunddot boazodoalu áideráhkadusat, main leat vuogáiduvvan ávkkástallat birra vátna resurssaid. Geađgegárddiid dovdet Suoma duottarguovlluin Erttetvári lassin dušše golbma.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000009640>

981. Gálddašjohkan asuinpaikat 100471

Gálddašjga ássansajit / smn / sms

VARK-alueen perustelu:

Gálddašjohkan kivikautiset ja rautakautiset asuinpaikat kertovat pitkästä asutushistoriasta nykyisen Pulmankijärven rannalla. Kokonaisuuden vanhimman varhaismesoliittisen kivikauden asutuksen aikana järvi oli vielä Jäämeren lahtena. Nuorempi järvivaiheen asutus ajoittuu kivi- ja varhaismetallikauden taitteeseen ja myöhäisrautakaudelle. Kohteilla tavattavat asumuspainanteet muistuttavat Jäämeren rannikolta löytyviä asumuksia ja kertovat pyyntiyhteisön vuotuis kierrosta Jäämeren rannan ja Tenonlaakson tunturiylänköjen välillä.

Kunta: Utsjoki

Kohde: Gálddašjohka 1

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000656>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Gálddašjohka 2

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001229>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Gálddašjohka 4

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001231>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Pulmankijärvi

Tyyppi: asuinpaikat; asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen; kivikautinen; pronssikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000008803>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Gálddašjoga geađgeáigodaga ja ruovdeáigodaga ássansajit mitalit guhkes ássanhistorjjás dálá

Buolbmátjávrri gáttis. Ollisvuoda boarráseamos áramesolihtalaš geađgeáigodaga ássama áigge jávri lea vel

Jieknameara luoktan. Nuorat jávremuttu ássama áigi lei geađge- ja árametállaáigodaga doajáhagas ja maŋŋeruovdeáigodagas. Čuožahagain oidnon ássangobádagat muittuhit Jieknameara gáttis gávdnon ássansajiid, ja dat mitalit bivdoservoša jahkodatjohtimis Jieknameara rittu ja Deanu duottarbadjosiid gaskkas.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožahagat:

Gielda: Ohcejohka

Čuožahatnamma: Gálddašjohka 1

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Buolbmátjávrrí oarjegátti alla gáddesteallis lean geađgeáigodaga ássansadji, mas leat áican golbma vuodus dáfus njuolgočiega ássandeađvašumi (sismihtut sulaid 3 x 4 m) ja ássanbáikesteallit (4 x 4 m).

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuožahat gullá Gálddašjoga ássansajiid ollisvuhtii, mas leat kultuvrralaš oktavuodát Jieknameara rittu ássamii.

Kárta ja lassidieđut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=100000656>

Gielda: Ohcejohka

Čuožahatnamma: Gálddašjohka 2

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Buolbmátjávrrí oarjegátti alla gáddestealli alde leat gávccí ássandeađvašumi. Njeallje deađvašumi leat vuodus dáfus measta njealječiegagat (sulaid 2,5 x 3 m) ja njeallje fas stuorábut ja njuolgočiega hápmásaččat (stuorámus sulaid 7,5 x 3,5 m). Dutkamušaid vuodul ássansaji geavaheapmi lea áigemeroštallon geađgeáigodaga ja árametállaáigodaga doajáhahkii. Ássansajiid hámi ja dutkojuvvon deađvašumi oamaráhkadusa vuodul ássansajiide gávdnojit vástagat Jieknameara rittu ássansajiid joavkkus.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuožahat gullá Gálddašjoga ássansajiid ollisvuhtii, mas leat kultuvrralaš oktavuodát Jieknameara rittu ássamii.

Kárta ja lassidieđut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001229>

Gielda: Ohcejohka

Čuožahatnamma: Gálddašjohka 4

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: ruovdeáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Ovttaskas bordin (150 x 90 cm) lea Buolbmátjávrrí Gálddašjoga njálmmádaga máttabealde lean steallis. Ruovdeáigodaga lohppii áigemeroštallon bordin lea dahkkon sulaid oaivvi sturrosaš geđggiin.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuozáhat gullá Gálddašjoga ássansajiid ollisvuhtii, mas leat kultuvrralaš oktavuodát Jieknameara rittu ássamii.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001231>

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Pulmankijärvi

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš; geađgeáiggálaš; bronsaáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Geađgeáigodaga ássansadji, man oama lea meroštallon rádiočinain ára mesolihtalaš geađgeáigodahkii. Ássansajis leat geađgeáigodaga goahtesajit ja vuollelis geainnu lahkasiin lean historjjálaš áiggi goahtesajit. Buolbmátjávrrí oarjeravdda steallis lean ássansaji boarráseamos ásahanmuddu lea áiggis, goas jávri lei vel oassi meara luovttas.

VARK-ákkastallan:

Gálddašjoga ássansajiid ollisvuoda boarráseamos čuozáhat, mas leamašan ássan juo mesolihtalaš geađgeáigodaga álggus go Buolbmátjávri lei oassi meara luokta. Čuozáhagas leat maiddáí ollisvuoda nuoramus historjjálaš áigái meroštallojuvvon goahtesajit.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000008803>

982. Guivin laki 101296

Guivvi aláš / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Guivin laki

Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Pyhän tunturin laella sijaitseva uhriluola, seita. Kyseessä on suuren kiven alle muodostunut luontainen luola, jota on kyljiltä rajattu kylmämuurauksella. Luolassa on vihertyneitä ja halkeilleita peuran tai poron sarvia. Paikalla tiedetään olleen ainoan nykyisin tunnetun luolan lisäksi viisi uhriluolaa tai -onkaloa, mutta näitä ei ole kyetty enää paikallistamaan.

VARK-perustelut:

Kuuluisa pyhä tunturi, jonka lakialueella on säilynyt palvospaikkana käytetty luolamainen onkalo.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001003>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Guivin laki

Tiippa: kulta- ja máinnasbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuožahatgovvadás:

Bassi vári alážiis lean oaffarhoallu, sieidi. Gažaldagas lea stuorra geađggi vuollái šaddan lunddolaš hoallu, maid leat ravddain ráddjen galbmamuvremiiguin. Hoalus leat ruonáluvvan ja luoddanan bohcco dahje gotti čoarvvit. Báikki alde diehtit lean dál dovdojuvvon hoalu lassin vihtta oaffarhoalu dahje guovnnji, muhto dáid eai leat šat bastán gávdnat.

VARK-ákkastallan:

Beakkán bassi várri, man alášguovllus lea seilon bálvvosbáikin ávkkástallon hoallolágan guovdnji.

Kárta ja lassidieđut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001003>

983. Guonjarvárrin louhokset 101225

Guonjarvári geađgebordimat / smn / sms

VARK-alueen perustelu:

Guonjarvárrin louhokset ovat syntyneet kiviesineiden valmistettavan raaka-aineen louhimisesta. Louhokset kuuluvat funktionaalisesti yhteen ja niistä saatu raaka-aines on kaikissa sekä mustaa että harmaata kvartsiittia. Alueelta on myös nyt rajattujen alueiden ulkopuolelta dokumentoimattomia havaintoja materiaalin louhinnasta. Kohteita ei ole ajoitettu tarkemmin, mutta kyseessä on yksi laajimmista kivi- tai varhaismetallikautisista kiviesineiden raaka-aineen hankintapaikoista Suomessa.

Kunta: Enontekiö

Kohde: Kuonjarvarri

Tyyppi: raaka-aineen hankintapaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000009521>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Kuonjarvárrin 2

Tyyppi: raaka-aineen hankintapaikat

Ajoitus: kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000020323>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Kuonjarvárrin 3

Tyyppi: raaka-aineen hankintapaikat

Ajoitus: kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000025511>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Guonjarvári geađgebordimat leat šaddan geađgedávviid materiála laigumis. Geađgebordimat gullet funkšuvnnalaččat oktii ja dain ožžojuvvon materiála lea buohkain sihke čáhppes ja ránes kvarcihta. Guovllus leat maidái dál ráddjejuvvon guovlluid olggobealde dokumenterekeahes áicamat materiála laigumis. Čuožahagat eai leat meroštallon áiggi dáfus dárkileappot, muhto sáhka lea ovttá viidáseamos geađe- ja

árametállaáigodaga geađgedávviid skáhpponsajiin Suomas.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožahagat:

Gielda: Eanodat

Čuožahatnamma: Kuonjarvarri

Tiippa: ávnnastanbáikkit

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Muorahis duottarguovllus lean materiála skáhpponsadji šaddá smávva luonddugeđggiin (allodat 50–70 cm), main leat váldán ránes dahje čáhpes kvarcihta geađgedávviid duddjomii. Guovllus gávdnojit maiddái dain duddjojuvvon dávvirat, adđamat ja duddjomis šaddan bázahusat (čuolastagat) Guovllus leat mánggat gávnnusčoahkaidumit.

VARK-ákkastallan:

Čuožahat gullá hárvanaš ja viiddisviidodaga geađe- ja árametállaáigodaga materiála váldinbáikkiide. Dat lea okta alimusas lean dološbázahasain Suomas.

Kárta ja lassidieđut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000009521>

Gielda: Eanodat

Čuožahatnamma: Kuonjarvárri 2

Tiippa: ávnnastanbáikkit

Áigemeroštallamat: geađeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Muorahis duottarguovllus lean materiála skáhpponsadji, mas bávttis leat laigon kvarcihta. Guovlu šaddá mángga oasis, main lea áicamis dávviriid duddjomis šaddan eará ivnnát materiálain šaddan čuolastagain. Guovllus lea maiddái sirdinlaiggahat, mas olbmo ámadaju sárgosat ja man vuolde leat valjit čuolastagat.

VARK-ákkastallan:

Čuožahat gullá hárvanaš ja viiddisviidodaga geađe- ja árametállaáigodaga materiála váldinbáikkiide. Dat lea okta alimusas lean dološbázahasain Suomas.

Kárta ja lassidieđut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000020323>

Gielda: Eanodat

Čuožahatnamma: Kuonjarvárri 3

Tiippa: ávnnastanbáikkit

Áigemeroštallamat: geađeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Muorahis duottarguovllus lean materiála skáhpponsadji šaddá viiddis laiggahatguovllus, man laiggahagain (allodat 2–3 m) leat laigojuvvon čáhpes ja ránes kvarcihta. Laigunluottat leat 20 laiggahagas. Stuurámus ovttain čuolastagain luvvejuvvon bihtát leamašan sturrodagas beales 30 x 50 x 15 sentte. Guovllus leat valjit guovllut, main dávviriid leat duddjon. Okta dákkár guovlu lea laiggahagaid dahkan vinji goavddi vuolde arvesuojis.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat gullá hárvanaš ja viiddisviidodaga geađge- ja árametállaáigodaga materiála váldinbáikkiide. Dat lea okta alimusas lean dološbázahasain Suomas.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000025511>

984. Hirvasvuopion liesilatamukset ja asuinkenttä 100482

Hirvasvuohpi ommanbordimat ja ássangieddi / smn / sms

VARK-alueen perustelu:

Hirvasvuopion kohteet muodostavat merkittävän asutushistoriallisen kokonaisuuden, jossa näkyy asuinpaikan valintaan vaikuttavien seikkojen jatkuvuus nuoremman rautakaudelta tai keskiajalta 1800-luvulle saakka.

Kunta: Enontekiö

Kohde: Hirvasvuopion kenttä

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037171>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Hirvasvuopio 2

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; historiallinen; keskiaikainen; rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037756>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Hirvasvuohpi čuožáhagat dahket mearkkašahtti ássanhistorjjálaš ollisvuoda, mas oidno ássansaji válljemii váikkuhan áššiid joatkevašvuolta nuorat ruovdeáiggi dahje gaskaáiggi ja 1800-logu gaskkas.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožáhagat:

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Hirvasvuopion kenttä

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Leahttáseanu gáttis lean historjjálaš áiggi sápmelaš ássangieddi, mas dál áicojuvvon huksenbázahasat leat 1850-logus álgán ássanmuddui.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat dahká mearkkašahtti ja guhkes ássanhistorjjálaš ollisvuoda bálddas lean ruovdeáigodaga loahpa dahje gaskaáiggi oamabordinčuožáhagain. Čuožáhagat ovdanbuktet ássama ohcaleami seammá oiddolaš sajiide jahkečuđiid áigge.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037171>

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Hirvasvuopio 2

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; historjjálaš; gaskaáiggálaš; ruovdeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Nuorat ruovdeáigodagas historjjálaš áiggi álgui áiggi dáfus meroštallon ássansadji, mas leat áicamis oamabordimat ja dárkileappot meroštalakeahes ovdahistorjjálaš godderoggi.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat dahká mearkašahtti ja guhkes ássanhistorjjálaš ollisvuoda bálldas lean ruovdeáigodaga loahpa dahje gaskaáiggi ommanbordinčuožáhagain. Čuožáhagat ovdanbuktet ássama ohcaleami seammá oiddolaš sajiide jahkečuđiid áigge.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037756>

985. Jámežiid guolbba 100643

Jámežiid guolbba / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Jámežiid guolbba

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat

Ajoitus: historiallinen; kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Utsjoen törmällä sijaitseva vanha hautausmaa, joka liittyy paikalla 1600-luvulla toimineeseen Utsjoen järjestyksessään toiseen kirkkoon. Paikalla on havaittavissa liki sata hautapainamaa noin 20 x 60 metrin laajuisella alueella. Lisäksi paikalla on ollut neoliittisen kivikauden, varhaismetallikauden ja historiallisen ajan asutusta.

VARK-perustelut:

Monipuolinen kohde, jossa Utsjoen varhaiseen kirkkoon liittyvä hautausmaa ja jäänteitä eri aikaista asutusvaiheista kivikaudelta historialliselle ajalle.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010012>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuožáhatnamma: Jámežiid guolbba

Tiippa: ássanbáikkít; hávdebáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš; geađgeáiggálaš; árametállááiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Ohcejoga dearpmis lean boares hávdeena, mii laktása báikkis 1600-logus doaibman Ohcejoga nuppi kirkui.

Báikkis oaidná measta čuohte hávdedeaðvašumi sulaid 20 x 60 mehtera viidosáš guovllus. Lassin báikkis leamašan neolihtalaš geađgeáiggi, árametállaáigodaga ja historjjálaš áiggi ássan.

VARK-ákkastallan:

Mánggabealat čuozáhat, mas Ohcejoga ára kirkui gullevaš hávdeena ja bázahasat sierra áigge ássanmuttuin geađgeáiggis historjjálaš áigái.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010012>

986. Jierstirovan pyyntikuoppajärjestelmät 100480

Jierstarovi godderoggevuogádagat / smn / sms

VARK-alueen perustelu:

Jierstivaaran (Jierstavárri) reunaan kiertävään laajaan pyyntikuoppajärjestelmään kuuluu seitsemän erillistä kohdetta, joissa on yhteensä yli 280 pyyntikuoppaa. Pyyntikuopat ajoittuvat kivikauden lopulle ja varhaismetallikaudelle.

Kunta: Enontekiö

Kohde: Pöyrisjärven polkutie

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010092>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Vaaranväli 1

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010119>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Vaaranväli 2

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010120>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Vaaranväli 3

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010139>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Seitakivenmaa

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010141>

Kunta: Enontekiö

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 15/91

Kohde: Vaaranväli 4

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010224>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Jierstirova

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037454>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Jierstavári ravdda johtán viiddis godderoggevuogádahkii gullet čieža sierra čuožáhaga, main leat oktiibuot 280 godderokki. Godderokkiid áigodat lea geađgeáiggi loahpas ja árametállaáigodagas.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožáhagat:

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Pöyrisjärven polkutie

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Viiddis geađgeáigodaga lohppii (sulaid 2600–2050 oáá.) meroštallon goddebivdodgett, mas kilomehtera mátkkis leat kárten 102 godderokki (gaskamearálaš sturrodat 3 x 2,5 m, čikjodat 50 cm). Ollislaččat bures seilon godderoggevuogádat lea čavddis eanadagas, mii dahká čuožáhagas eandalii mearkašahtti.

VARK-ákkastallan:

Godderokkit mitalit geađgeáigodaga loahpa ja árametállaáigodaga sulaid duhát jagi bistán fámolaš goddebivddu áigodagas. Čuožáhat lea oassi Jierstarobi viiddis čieža godderoggečuožáhaga ollisvuodas, mii lea otná beaivvege boazodollui dehálaš guovllus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010092>

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Vaaranväli 1

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Geađgeáigodaga lohppii (2470–2050 oáá.) meroštallon godderoggečuožáhat, mas leat 31 godderokki (gaskamearálaš sturrodat 3 x 2,5 m, čikjodat 50 cm). Bures seilon godderoggečuožáhat, mas leat gávdnon maiddá kvarcihttačuolastagat.

VARK-ákkastallan:

Godderokkit mitalit geađgeáigodaga loahpa ja árametállaáigodaga sulaid duhát jagi bistán fámolaš goddebivddu áigodagas. Čuožáhat lea oassi Jierstarobi viiddis čieža godderoggečuožáhaga ollisvuodas, mii lea otná beaivvege boazodollui dehálaš guovllus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010119>

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Vaaranväli 2

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Árametállaáigodahkii (1410–1060 oáá.) áiggi dáfus meroštallon godderoggegetet, mas leat 15 godderokki (3 x 3 m, čikŋodat 90 cm). Čuožáhaga biras seailluhan roggegollosa geavahanáiggis dilis. Čuožáhaga oktavuodas leat gávdnon kvárcat, mat leat čullojuvnon.

VARK-ákkastallan:

Godderokkit mitalit geađgeáigodaga loahpa ja árametállaáigodaga sulaid duhát jagi bistán fámolaš goddebivddu áigodagas. Čuožáhat lea oassi Jierstarobi viiddis čieža godderoggečuožáhaga ollisvuodas, mii lea otná beaivvege boazodollui dehálaš guovllus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010120>

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Vaaranväli 3

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Geađgeáigodaga lohppii (rádiočitnameroštallon 2400–1960 oáá.) ja árametállaáigodahkii meroštallon godderoggevuogádat, mas leat 36 godderokki (gaskamearálaš sturrodat 2,5 x 2 m, čikŋodat 50 cm). Okta rokkiin lea rádiočitnameroštallama mielde geađgeáigodaga loahpas, muhto báikkis gávdnon árbestaseaguhuslihti bihtát čujuhit báikkis lean doaimma maiddái árametállaáigodagas. Biras lea hui seammalágan go Čuožáhaga ávkkástallama áigge.

VARK-ákkastallan:

Godderokkit mitalit geađgeáigodaga loahpa ja árametállaáigodaga sulaid duhát jagi bistán fámolaš goddebivddu áigodagas. Čuožáhat lea oassi Jierstarobi viiddis čieža godderoggečuožáhaga ollisvuodas, mii lea otná beaivvege boazodollui dehálaš guovllus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010139>

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Seitakivenmaa

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Neolihtalaš geađgeáigodahkii meroštallojuvvon (2870–2290 oáá.) godderoggevuogádat, mas 44 godderokki (gaskamearálaš sturrodat 2,7 x 2,2 m, čikņodat 40 cm).

VARK-ákkastallan:

Godderokkit muiltalit geađgeáigodaga loahpa ja árametállaáigodaga sulaid duhát jagi bistán fámolaš goddebivddu áigodagas. Čuožáhat lea oassi Jierstarobi viiddis čieža godderoggečuožáhaga ollisvuodas, mii lea otná beaivvege boazodollui dehálaš guovllus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010141>

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Vaaranväli 4

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Geađge- ja árametállaáigodagaid doajáhahkii (2100–1650 oáá.) (rádiočitnavuogádagain meroštallon godderoggegehtet, mas leat 33 godderokki (gaskamearálaš sturrodat 3 x 2,5 m, čikņodat 50 cm.)

VARK-ákkastallan:

Godderokkit muiltalit geađgeáigodaga loahpa ja árametállaáigodaga sulaid duhát jagi bistán fámolaš goddebivddu áigodagas. Čuožáhat lea oassi Jierstarobi viiddis čieža godderoggečuožáhaga ollisvuodas, mii lea otná beaivvege boazodollui dehálaš guovllus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010224>

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Jierstirova

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Ovdahistorjjálaš godderoggevuogádat, mas leat 20 jorbaravddat godderokki (čadamihttu eanaš 2–4 m, čikņodat 50–90 cm).

VARK-ákkastallan:

Godderokkit muiltalit geađgeáigodaga loahpa ja árametállaáigodaga sulaid duhát jagi bistán fámolaš goddebivddu áigodagas. Čuožáhat lea oassi Jierstarobi viiddis čieža godderoggečuožáhaga ollisvuodas, mii lea otná beaivvege boazodollui dehálaš guovllus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037454>

987. Juikenttä 101325

Juikenttä / smn / Juikenttä

Kunta: Sodankylä

Kohde: Juikenttä

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: keskiaikainen; rautakautinen; varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Sompiojärven etelärannalla soiden ympäröimällä moreenisaarekkeella sijaitseva vanha Sompion lapinkylän paikka (laajuus 50 x 100 m), jota asutettiin vuotuiskierrossa keväisin ja syksyisin. Paikka on ollut asuttuna ensimmäisen kerran varhaismetallikaudella (radiohiiliajoitukset 890–540 eaa.) ja toisen kerran rautakauden lopulta keskiajalle ja uuden ajan alkuun. Lapinkylän käyttö on päättynyt 1600-luvun puoliväliin mennessä, eli samoihin aikoihin alueen kristillistymisen kanssa.

Paikalla on viisi reunavallillista kodanpohjaa ja erillisiä liesiä. Kohteesta on tutkittu kaivauksin noin viidesosa. Löydöissä on runsaasti arkipäiväisiä esineitä (metallisia vyön osia, neuloja, sormuksia, sarviesineitä), mutta myös tuontitavaroita (1400–1500-lukujen venäläiset kirveet ja pohjoissaksalaiset pöytäveitset).

VARK-perustelut:

Merkittävä keskiajalla ja uuden ajan alussa käytössä ollut metsäsaamelaisten talvikylän paikka. Pitkään käytetty kohde on hyvin säilynyt, vaikka alueen soistuminen on nopeutunut Lokan tekoaltaan aiheuttaman veden pinnan nousun myötä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000412>

se

Gielda: Soađegilli

Čuozáhatnamma: Juikenttä

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: gaskaáiggálaš; ruovdeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Soabbatjávrrí máttagáttis jekkiid birastahttán moreanasulložis lean boares Soabbada dálvesiidda báiki (viidodat 50 x 100 m), gos ásse jahkodatjohtimis giđas čakčii: Báiki leamašan ásojuvvon vuosttas geardde árametállaáigodagas (rádiočitnaáigemeroštallamat 890-540 oáá.) ja nuppi geardde ruovdeáigodaga loahpas gaskaáigái ja ođđa áiggi álgui. Siidda geavaheapmi lea nohkan 1600-logu beallemuttu rádjai, dahjege seammá áigge sulaid go guovlu šattai kristtalažžan. Báikkis leat vihtta ravdabánkkat goahtesaji ja muhtun oapmanat. Čuozáhagas lea dutkojuvvon roggamiiguin sulaid viđatoassi. Gávdnosiin leat valjit árgabeaivvi dávvirat (metálla boahkána oasis, nálut, suorbmasat, čoarvedávvirat), muhto maiddái sisabuktindávvirat (1400-1500-loguid ruošša ákšut ha davviduiskalaš beavdeniibbit).

VARK-ákkastallan:

Guhká geavahuvvon ja mearkkašahtti gaskaáiggis ja ođđa áiggi álggus vuovdesápmelaččaid geavahan dálvesiidde báiki. Čuozáhat lea bures seilon, vaikke jeaggeluvvan lea jođálmuvvan Lokka dahkujávrrí mielddisbuktá čázeoavvi loktama mielde.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000412>

sms

Ká'dd: Suá'djel

Päi'kkñõmm: Juikenttä

Šlaajj: jälstemsâá'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: kōskkäiggsaž; ru'vddpâjjsaž; ouddmetallpâjjsaž

Vuä'nkōs päi'kk-kovvōs:

Sompiojääu'r saujjreedast moree'nsuällöōggâst lij vuä'mm Sompio siid sââ'jj (veeidasvuött 50 x 100 m), koon pirr lie jie'gğ. Siidâst jälsteš ee'kkjâröōzz mie'ldd kiiđi da čōōuči. Sââ'jj lij leämmaž aaztum vuōssmōs vuâra ouddmetallpââ'jest (radioillääi'jtummuž 890–540 oâa.) da nuu'bb vuâra ru'vddpââ'j looppâst kōskkäigga da ođđ ääi'j a'lğge. Sää'msiid ââ'nnem lij puuttâm 1600-låågg kōskkräija möōnee'st, le'be seämma aai'ji vuu'd risttviörru risttmöōžžin.

Sââ'jest lie vitt kue'ttsââ'j, kooi pirr lie muddâr, da pääđkiuggân. Pääi'kest leät tu'tkkääm kuäivvmöōžžin nu'tt viidöōzz. Käunnsin lie jiännai arggpeivsva tä'vver (metaallâst rajjum puäkkanj vue'zz, neeu'l, suōrmâmâz, čuä'rvvtä'vver), leäša še puhttum tä'vver (1400–1500-lååggai ruōšš ääuš da Tâ'vv-Saksslajännmest puhttu stue'llnee'i'b).

VARK-vuâđđtöōllmōš:

Kuu'kk õnnum da miârkteei kōskkäi'jest da ođđ ääi'j aalgâst sä'mmlai ââ'nnem tä'lvvsiid sââ'jj. Päi'kk lij puârast seillam, hâ't vuu'd jeäggöōvmmōš lij jâ'ttlöövâm Lokka tu'lvvääu'd šöōddtem čää'3300'le pâjnummuž diött.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/pääi'kest lää'ddkiö'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=100000412>

988. Juovvagielaksen asuinpaikat 100478

Juovvagiellasa ássansajit / smn / sms

VARK-alueen perustelu:

Vierekkäisten Ala-Kilpisjärven (Vuolle-Gilbbsjávri) rannalla sijaitsevien kivi- ja varhaismetallikautisten asuinpaikkojen kokonaisuus.

Kunta: Enontekiö

Kohde: Juovvagielas 1

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018068>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Juovvagielas 2

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018069>

Kunta: Enontekiö

Kohde: Juovvagielas 3

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018070>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Bálddalaga lean Vuolle-Gilbbesjávrrri gáttis lean geađge- ja árametállaáigodagaid ássansajiid oppalašvuolta.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožahagat:

Gielda: Eanodat

Čuožahatnamma: Juovvagielas 1

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Neolihtalaš geađgeáigodaga álgui (4790–4550 oáá) áiggi dáfus meroštallon smávviidosaš ássansadji jávregáttis, mas leat gávdnan Davvi Fennoskandia boares geađgeáigásaš Sär1 -keramihka. Hárvenaš gávdnosa čuožahahkan leat maiddá kvarcihtas dahkkon njuollageažit ja davvi Atlánttas lean skálžžu garra.

VARK-ákkastallan:

Davveoarje-Lappi ássama dáfus mearkkašahtti čuožahat, mii čujuha Gilbbesjávrrri guovllu lean bissovaš ássanguovlu manjimustá seammás mesolihtalaš geađgeáigodaga manjŋá.

Kárta ja lassidieđut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018068>

Gielda: Eanodat

Čuožahatnamma: Juovvagielas 2

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Smávviidosaš geađge- ja árametállaáigodaga ássansadji, mii lea gátti háldálaš moreanabuolžžas Vuolle-Gilbbesjávrrri nuortagáttis. Čuožahaga eai leat dutkan dárkileappot.

VARK-ákkastallan:

Davveoarje-Lappi ássama dáfus vejolaččat mearkkašahtti čuožahat, mii lea hárvenaš áraneolihtalaš geađgeáigodahkii meroštallon čuožahaga bálddas.

Kárta ja lassidieđut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018069>

Gielda: Eanodat

Čuožahatnamma: Juovvagielas 3

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvádus:

Smávviidosaš geađge- ja árametállaáigodaga ássansadji, mii lea gátti háldálaš moreanabuolžžas Vuolle-Gilbbesjávrrri nuortagáttis. Čuožahaga eai leat dutkan dárkileappot.

VARK-ákkastallan:

Davveoarje-Lappi ássama dáfus vejolaččat mearkkašahtti čuožahat, mii lea hárvenaš áraneolihtalaš geađgeáigodahkii meroštallon čuožahaga bálddas.

Kárta ja lassidieđut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018070>

989. Jyppyrä etelä 101290

Jyppyrä mätta / smn / sms

Kunta: Enontekiö

Kohde: Jyppyrä etelä

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: keskiaikainen; rautakautinen; varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Yli sadan pyyntikuopan ketju sijaitsee Ounasjärven pohjoispuolella, Jyppyrän lounais- ja länsirinteellä. Pyyntikuopat muodostavat luode-kaakkosuuntaisen, 1,5 km pitkän maastoa noudattelevan ketjun. Pyyntikuopista on kolme ajoitusta, jotka ulottuvat varhaismetallikaudelta rautakaudella ja keskiajalle.

VARK-perustelut:

Laaja pyyntikuoppajärjestelmä kertoo peuranpyynnistä varhaismetallikaudelta keskiajalle. Se sijaitsee Enontekiön keskustan lähellä luontopolun varrella ja on siten helposti saavutettavissa.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010007>

se

Gielda: Eanodat

Čuozáhatnamma: Jyppyrä etelä

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: gaskaáiggálaš; ruovdeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Badjel čuođi godderokki gehtet lea Ovnnesjávrrí davábealde, Jyppyrä mättaoarje- ja oarjevielttis. Godderokkit dahket davveoarjjás máttanuorttas johtán 1,5 km guhkkosaš eatnamiid čuvvon gollosa. Godderokkiin leat golbma áigemeroštallama, mat ollet árametállaáigodagas ruovdeáigodahkii ja gaskaáigái.

VARK-ákkastallan:

Viiddis godderoggevuogádat muitala goddebivddus árametállaáigodagas gaskaáigái. Dat lea Eanodaga guovddáža lahka luonddubálgá guoras ja dohko beassá álkit.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010007>

990. Lemmenjoen pyyntikuoppaketjut 100467

Leammi godderoggehtegat / Lemmee pivdorongekuáluseh / Leammi rövääu'd

VARK-alueen perustelu:

Lemmenjoen varrella sijaitsee noin 30 kilometrin matkalla yli 30 pyyntikuoppajärjestelmää, joissa on yhteensä yli 600 pyyntikuoppaa. Yksittäisten kohteiden kuoppien määrä vaihtelee yhdestä sataan. Hyvin säilyneet pyyntikuopat todistavat laajamittaisesta peuran pyynnistä ja peuran merkityksestä alueen asukkaille. Lemmenjoen pyyntikuoppien avulla on mahdollista selvittää kuoppapyynnin vaiheita

esihistorialliselta ajalta historialliselle ajalle.

Kunta: Inari

Kohde: Äivihjärvi

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010126>

Kunta: Inari

Kohde: Ilmavoimien maja

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010424>

Kunta: Inari

Kohde: Searitjohka länsi

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010704>

Kunta: Inari

Kohde: Searitjohka itä

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010705>

Kunta: Inari

Kohde: Härkäkoski

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010706>

Kunta: Inari

Kohde: Ravadasjärvi luode

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010707>

Kunta: Inari

Kohde: Ravadasjärvi pohjoinen

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010708>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi/Njurkulahti

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010709>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi lounas

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010710>

Kunta: Inari

Kohde: Morgamniva

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: ajoittamaton; kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010712>

Kunta: Inari

Kohde: Ravadasjärven autiotupa

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010782>

Kunta: Inari

Kohde: Härkäkoski pohjoinen

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010783>

Kunta: Inari

Kohde: Härkäjärvi

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010784>

Kunta: Inari

Kohde: Searitjohka itä 2

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010785>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi etelä

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010786>

Kunta: Inari

Kohde: Muurahaislampi länsi

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010790>

Kunta: Inari

Kohde: Muurahaislampi luode

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010791>

Kunta: Inari

Kohde: Morgamoja

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014016>

Kunta: Inari

Kohde: Juurakkojärvi

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000034908>

Kunta: Inari

Kohde: Koiraoja

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000034910>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi etelä 2

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037494>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi etelä 3

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037498>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi luode 2

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037504>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi etelä 4

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037505>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi etelä 5

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037514>

Kunta: Inari

Kohde: Sotkajärvi etelä 6

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037515>

Kunta: Inari

Kohde: Searitniva

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037532>

Kunta: Inari

Kohde: Härkäjärvi itä

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037538>

Kunta: Inari

Kohde: Härkäjärvi itä 2

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037548>

Kunta: Inari

Kohde: Härkäjärvi kaakko

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037555>

Kunta: Inari

Kohde: Ravadasjärvi etelä

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037573>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Leammi guoras lea sulaid 30 kilomehtera mátkkis badjel 30 godderoggevuogádaga, main oktiibuot leat badjel 600 godderokki. Ovttaskas čuožahagaid rokkiid mearri molsašuddá ovttas čuohte roggái. Bures seilon godderokkit duođaštit viiddislágan goddebivddus ja gotti mearkkašumis guovllu ássiide. Leammi godderokkiid vuođul lea vejolaš čielggadit roggebivddu muttuid ovdahistorjjálaš áiggis historjjálaš áigái.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožáhagat:

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Äivihjärvi

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Geađgeáiggi ássansadji ja njeallje godderoggeráiddu (rokkít oktiibuot 31), mat leat jávrri ja ládduid gaskkas lean gutkuin. Čuožáhat lea oassi Suoma viidámus godderokkiid ollisvuodas.

VARK-ákkastallan:

Leammi godderoggegoalus lea Suoma stuorámus, sulaid 30 kilomehtera guhkes ja das leat badjel 600 godderokki. Godderokkit joga guoras duođaštit guovllus hárbjuvvon viiddis goddebivddu ja muitalit dan stuorra mearkkašumis dološ olbmuide. Guovlu lea ainge dehálaš boazodoalu eanadat.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010126>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Ilmavoimien maja

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Geađgeáigodaga ássansadji ja golbma stuorra godderokki (čáđamihttu 3–6 m, čikŋodat 1–1,5 m) leat suddjes báikkis jávrái hoigašuvvan moreanabuolžža máddagis. Čuožáhagas leat áican oamagedgehagat ja daid oktavuodas čullojuvvon geađgedávvirat.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010424>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Searitjohka länsi

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Viiddis 114 godderokki gollosa golbma oasi leat joga guvlui badjel kilomehtera mátkkis. Guhkimus oktilaš oassái (guhkodat 700 m) gullá maiddái doaresráidu.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010704>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Searitjohka itä

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Ovdahistorjjálaš godderoggevuogádat (14 godderokki, čađamihttu 3–4 m, čikŋodat 1 m), mii lea johkaleagi ravddas duolba sáttbuolžža alde. Čuozáhat lea oassi Suoma viidámus godderokkiid ollisvuodas.

VARK-ákkastallan:

Leammi godderoggegoalus lea Suoma stuorámus, sulaid 30 kilomehtera guhkes ja das leat badjel 600 godderokki. Godderokkit joga guoras duođaštít guovllus hárbjuvvon viiddis goddebivddu ja muitalit dan stuorra mearkkašumis dološ olbmuide. Guovlu lea ainge dehálaš boazodoalu eanadat.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010705>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Härkäkoski

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Čuozáhat lea viiddis godderoggevuogádat, mas leat badjel 70 godderokki (čađamihttu 2–5 m, čikŋodat 1150 cm). Stuorra oassi rokkiin leat stuorra, ráhttelágan ja main leat bájkkat. Baikkis leat maiddá gávdnosat, mat čujuhit geađgeáigodaga ja ovdahistorjjálaš ássamii.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010706>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Ravadasjärvi luode

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Vihtta ovdahistorjjálaš godderokki, mat leat Ravadasjávrrí gáttis guovtti joavkkus.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010707>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Ravadasjärvi pohjoinen

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Golbma stuorra ovdahistorjjálaš godderokki (čadamihttu 3,5–4 m, čiknodat 70–110 cm), maid birra lea sulaid 2 mehter govda vuollegaš eanabánjkkat. Rokkit leat ráiddus njárggaža bokte, mii hoigasa jávrái.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010708>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Sotkajärvi/Njurkulahti

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Jávrái hoigasan njárggas leat čieža godderokki (čadamihttu 3–5 m).

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010709>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Sotkajärvi lounas

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Viiddis godderoggegetet, mas 89 godderokki (gaskamearálaš sturrodát: čadamihttu 3 č 3,5 m, čiknodat 1 m) golmma joga hálttálaš ja okta doares ráiddus.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010710>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Morgamniva

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: áigemeroštalakeahtes; geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Njavi gáttis lean báiki, mas lea geađge- dahje árametállaáigodaga ássansadji ja ovcci godderokki. Godderokkiin oassi stuorrát (čadamihttu 4 m–5 m, čiknodat sulaid 1 m) ja oassi unnibut ja eanet oválahámis (čadamihttu 2,5–3 m, čiknodat sulaid 50 cm). Sturrodát- ja hápmearut čujuhit rokkiid sierraahkásašvuhtii, ja stuorábut leat nuorabut.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat, mas jáhkkimis earáahkásaš godderokkiid sáhttá earuhit sturrodagas ja hámis beales nubbi nuppis. Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegetegiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010712>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Ravadasjärven autiotupa

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Jávrrí ja láddo gaskkas lean smávva njárggažis lean geađge- ja árametállaáiggodaga ássansadji, mas leat áicamat mánggáin geađgeoapmaniin ja mas leat sihkarvuodáin gávdnan árametállaáiggodahkii gullan njuollageaži. Ássansaji duogábealde leat guokte godderokki (čáđamihttu 3–3,5 m, čikŋodat 40 cm).

VARK-ákkastallan:

Sihkarvuodáin ainjuo árametállaáiggodahkii gullevaš ássansadji, gos dovdet maiddá guokte godderokki. Čuožáhat gullá bures seilon Leammi godderoggehegitegiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010782>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Härkäkoski pohjoinen

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Godderoggeráidu (16 st, čáđamihttu 3–5 m, čikŋodat 50–150 cm), man rokkiin eanaš oassi leat viehka vuollegaččat, čikŋodat vuollel mehtera. Čuožáhat lea seilon bures ja lea oktílaš.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010783>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Härkäjärvi

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Čuđiid mehteriid guhkkosaš ovdahistorjjálaš godderoggeráidu, mii johtá measta duolba johkagátti stealli alde.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010784>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Searitjohka itä 2

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 30/91

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Godderoggegehtet, mas golbmanuppelot godderokki (sturrodat sulaid 2 x 2,5 m, čikŋodat sulaid 50 cm).

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010785>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Sotkajärvi etelä

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Čuozáhat, mas leat 12 godderokki guovtti joavkkus. Rokkit eanaš jorba dahje ovála, ja viehka ceakko seainnit (čađamihttu 3–5 m, čikŋodat 1–1,5 m). Dat leat jávrái hoigasan njárggas.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010786>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Muurahaislampi länsi

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Jávrrí ja ládduid gaskkas lean sáttomoreanabuolžžas lean godderoggevuogádat, mas leat 16 godderokki (čađamihttu 3–5 m, čikŋodat 70–140 cm). Stuurámus oassi rokkiin leat stuorrát ja badjel mehtera čienju.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegehtegiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010790>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Muurahaislampi luode

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Ovttanuppelot godderokki godderoggevuogádat, mas stuurra oassi godderokkiin leat čikŋodagas beales badjel mehtera (čađamihttu 2,5–5 m, čikŋodat 60–140 cm). Čielgasit oidnon rokkiid birra lea lea eanabánka. Godderoggegehtet botke jávrri ja ládduid gaskkas lean buolžža.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat, mas jáhkkimis earáahkásaš godderokkiid sáhtá earuhit sturrodagas ja hámis beales nubbi nuppis. Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassiedđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010791>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Morgamoja

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Okta Leammi stuorámus godderoggevuogádagain, mas oktiibuot sulaid čuođi godderokki (čadamihttu 3–5 m, čikŋodat 0,4–1,2 m, eanaš oasi čikŋodat goittotge vuollel 1 m). Rokkiid birra eanabánka. Rokkit leat Morgamádjaga vielttis ádjaga háltái ráidun (guhkkodat 1300 m), mas earránit vihtta oanehut doaresuori (guhkkodat 100–200 m).

VARK-ákkastallan:

Okta Leammi stuorámus goddebivdogollosiin, mii gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii. Ollisvuolta lea Suoma viidámus godderoggečuozáhagaid čeahkkanepmi.

Kárta ja lassiedđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014016>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Juurakkojärvi

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Guovtti oasis čeahkkanan godderoggeráidu, mas leat ovcci rokki (čadamihttu sulaid 3 m, čikŋodat sulaid 70 cm).

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassiedđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000034908>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Koiraoja

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Sulaid gávccičuođi mehtera guhkes godderoggeráidu, mas leat 32 godderokki (čadamihttu 2,5–4,5 m, čikŋodat 50–80 cm).

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 32/91

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000034910>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Sotkajärvi etelä 2

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Godderoggečuožáhat, mas leat 23 godderokki, mat leat jorba ja daid birra bánka (čadamihttu 2,5–4,5 m, čikjodat 70–120 cm). Eanas oassi rokkiin leat jávregáttis, muhto golbma sierra rokki leat allelis ja botkejit jávrri bálddas lean buolžža aláža.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037494>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Sotkajärvi etelä 3

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

12 stuorra jorbabánkka godderokki (čadamihttu 4–5 m, čikjodat 70–130 cm) gehtet, man váldohálta lea gátti ektui doarrás, vuolgá jávregáttis ja nohká allelut vieltái.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037498>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Sotkajärvi luode 2

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Smávva njárggas lean geađge- ja metállaáigodaga ássansadji, mas leat maiddái guokte godderokki (čadamihttu 5 m). Ássansaji áidna čielga áigemeroštallon gávdnosa leat láiralihtiid bihtát (Lujávrrí keramihka), mat leat árametállaáigodaga álgogeažis (dávista Nuortameara riddoguovlluid bronsaáigodaga). Láiralihtiid gávdnon bivdorokki bánkka badjeoasi gerddiin čujuha dasa, ahte bivdorokki áigi jáhkkimis lea boarrásut, geađgeáigodagas.

VARK-ákkastallan:

Čuožáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037504>

Gielda: Anár

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 33/91

Čuozáhatnamma: Sotkajärvi etelä 4

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Golmma sierra joavkun lean guhtta godderokki leat buot stuorrát (čađamihttu eanaš 4 m, čikņodat 80–120 cm). Joavkkut leat jávregátti lahkasiin sierra allodagain lea buolžžain.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037505>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Sotkajärvi etelä 5

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Njeallje jorbá ja ovála godderokki (čađamihttu 3,5–4,5 m, čikņodat sulaid 1 m) leat jávregátti lahka smávva njárggas.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037514>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Sotkajärvi etelä 6

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Guđa godderokki, main bāņkkat, (čađamihttu 3–5 m, čikņodat 1–1,3 m) ráidu, mii botke jávrri bálldas lean buolžža aláža ja vieltti vuollegut oasi.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037515>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Searitniva

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Godderoggevuogádat, mas 12 jorbabāņkkat godderokki (čađamihttu 3–4,5 m, čikņodat 80–110 cm). Joga gátti mielde lean vuogádagas lea guhkkodat sulaid 200 mehtera.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassiedđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037532>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Härkäjärvi itä

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Viiddis godderoggevuogádat, mas leat badjel 50 hámis dáfus jorba dahje ovála godderokki (čađamihttu 3–5 m, čikŋodat 1–1,5 m). Measta buot rokkiid birra lea moatti mehtera govda eanabánjka.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassiedđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037538>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Härkäjärvi itä 2

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Godderoggevuogádat, mas oktiibuot 21 godderokki. Čuozáhaga godderokkit leat hui stuorrá ja oidnojit čielgasit (čađamihttu 3,5–6 m, čikŋodat badjel 1 m). Jorba ja ovála rokkiid birra eanabánjka. Oktílaš ja bures seilon godderoggečuozáhat.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassiedđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037548>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Härkäjärvi kaakko

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Godderoggevuogádat, mas oktanuppelot godderokki (čađamihttu 3–4,5 m, čikŋodat badjel 1 m). Godderokkit bánjkaiguin leat roggojuvvon joga ravdda moreanabuolžža ala goargnu ráidun.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá bures seilon Leammi godderoggegollosiid ollisvuhtii, mii lea Suoma viidámus.

Kárta ja lassiedđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037555>

Museovirasto

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK
Saamelaisten kotiseutualue
VARK-alueet 975-1011
31.1.2023 Sivu 35/91

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Ravadasjärvi etelä

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Geađge- ja árametállaáigodaga ássansadji lea jávrái hoigasan vuollegaš sáttovuđot buolžžas. Buolžža máddagis lea lassín okta godderoggi (čadamihttu 4 m, čiknodat 80 cm).

VARK-ákkastallan:

Geađge- dahje árametállaáigodaga ássansadji, mii gullá Leammi godderoggehehtegiid ollisvuhtii.

Kárta ja lassíedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037573>

smn

VARK-kuávlu vuáđustállâm:

Lemmee piállást lii suullân 30 kilomeetter määđhist paijeel 30 pivdoroggevuáhádâhhâd, main láá ohtsis paijeel 600 pivdorogged. Ovtâskâs čuosáttuvâi ruugij meeri mulsâšud oovtâst čuatán. Pyereest siäillum pivdorogeh láá tuođâštussân vijđes koddepivdoost já kode merhášuumest kuávlu ásseid. Lemmee pivdoruugij iššijn lii máhđulâš čielgâdiđ roggepivdo muddoid ovdâhistorjálíi ääigist historjálíi ääigi rái.

Ubâlâšvuotân kuleh čuávuvááh čuosáttuvah:

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Äivihjärvi

Tijppâ: aassâmsajeh; tuoijum- já ráhtimsajeh

Áigidem: ovdâhistorjálâš; keđgipaje áigásâš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Keđgiáigásâš aassâmsaje já nelji pivdoroggeraddalâs (rogeh ohtsis 31), moh láá jäävri já láádui koskâsijn kuátkuin. Čuosáttâh lii Suomâ vijđâsumos pivdoruugij ubâlâšvuotâ uási.

VARK-vuáđustâlmeh:

Lemmee pivdoroggekuálus lii Suomâ stuárráamus, suullân 30 kilomeetter kuho já tast láá paijeel 600 pivdorogged. Pivdorogeh juuvâ piállást tuođâšteh, ete kuávlust láá hárvuttâm vijđes koddepivdo já muštâleh ton stuorrâ merhášuumest toovlâš ulmuid. Kuávlu lii ain tehâlâš puásuituálu enâdâh.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010126>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Ilmavoimien maja

Tijppâ: aassâmsajeh; tuoijum- já ráhtimsajeh

Áigidem: ovdâhistorjálâš; keđgipaje áigásâš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Keđgiáigásâš aassâmsaje já kulmâ stuorrâ pivdoroge (lyeddejeijee 3–6 m, kienŋâlvuotâ 1–1,5 m) láá suáijáa saajeest jáávrán ollee mooreenpuolžâ maddust. Čuosáttuvâst láá huámâšâm oommânkiedgáttuvâid já tai ohtâvuotâst čoskum keđgitävirijd.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosâttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010424>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Searitjohka länsi

Tijppâ: tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjälâš

Uánihis čuosâttâhvaldálem:

Vijđes 114 pivdoroge kuállus kulmâ uási láá juuvâ miäldásávt paijeel kilomeetter määđhist. Kuhemus ohtâlâs uásán (kukkodâh 700 m:d) kulá meiddei tuárismiäldâlâs.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosâttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010704>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Searitjohka itä

Tijppâ: tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjälâš

Uánihis čuosâttâhvaldálem:

Ovdâhistorjälâš pivdoroggekuálus (14 pivdorogged, lyeddejeijee 3–4 m, kienŋâlvuotâ 1 m), mii lii juhâleevi roobdâst täsivis čunoipuolžâ alne. Čuosâttâh lii Suomâ vijdásumos pivdoruugij ubâlâšvuodâ uási.

VARK-vuáđustâlmeh:

Lemmee pivdoroggekuálus lii Suomâ stuárráamus, suullân 30 kilomeetter kuho já tast láá paijeel 600 pivdorogged. Pivdorogeh juuvâ kuorâst tuodâšteh, ete kuávlust láá hárttâm vijđes koddepivdo já muštâleh ton stuorrâ merhâšumeest toovlâš ulmuid. Kuávlus lii ain tehâlâš puásuituálu enädâh.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010705>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Härkäkoski

Tijppâ: aassâmsajeh; tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjälâš; keđgipaje áigásâš

Uánihis čuosâttâhvaldálem:

Čuosâttâh lii vijđes pivdoroggevuáhádâh, moos kuleh masa 70 pivdorogged (lyeddejeijee 2–5m, kienŋâlvuotâ 50–150 cm:d). Stuárráamus uási ruugijn láá stuárráh, viemârdum já paskosnálasiih. Saajeest láá meiddei keđgiáigásâš tâi almolávt ovdâhistorjälâš asâmân čujotteijee kávnuseh.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosâttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010706>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Ravadasjärvi luode

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Vittâ ovdâhistorjálíi pivdoroge, moh láá Rovâdâsjäävri riddoost kyehti juávhust.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdâsumos.

Kárttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010707>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Ravadasjärvi pohjoinen

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Kulmâ stuorrâ ovdâhistorjálíi pivdoroge (lyeddejeijee 3,4–4,0 m, kienjâlvuotâ 70–110 cm:d), maid pirâsteh suullân 2 meetter kobdo vyeligis eennâmviemârdâsah. Rogeh láá miäldâlâsâst uccâ jáávrán ollee njargâduv puotâ.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdâsumos.

Kárttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010708>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Sotkajärvi/Njurkulahti

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Jáávrán ollee njaargâst leijee čiččâm pivdorogged (lyeddejeijee 3–5 m).

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdâsumos.

Kárttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010709>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Sotkajärvi lounas

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Vijđes pivdoroggekuálus, mast láá 89 pivdorogged (koskâmiäráláš stuárudâh: lyeddejeijee 3 x 3,5 m, kienŋâlvueotâ 1 m) kulmâ juhâmiäldásii já oovtâ tuáriskuávlusii miäldälâsâst.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvueotân, mii lii Suomâ vijđášumos.

Kárttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010710>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Morgamniva

Tijppâ: aassâmsajeh; tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: äigidhännáá; keđgipaje áigásâš; arâmeetaalpaje áigásâš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Njave riddoost leijee čuosáttâh, mast láá keđgi- tâi toolášmeetaalpajasâš aassâmsaje já oovce pivdorogged. Pivdorougijn uási láá stuárráh (lyeddejeijee 4–5 m, kienŋâlvueotâ suullân 1 m) já uási ucebeh já kuhendâlâšjurbâsuboh (lyeddejeijee 2,5–3 m, kienŋâlvueotâ suullân 50 cm:d). Stuárudâh- já hämi-äruh čujotteh ruugij eresahasâšvueotân, já stuárráábeh láá nuorâbeh ko ucebeh.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh, kost tuođânalásávt eresahasiih pivdorogeh iäráneh stuáruduv já häämi miel nubijnis.

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvueotân, mii lii Suomâ vijđášumos.

Kárttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010712>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Ravadasjärven autiotupa

Tijppâ: aassâmsajeh; tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjälâš; keđgipaje áigásâš; arâmeetaalpaje áigásâš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Jäävri já láádu koskâsii uccâ njargâstuvâst leijee keđgi- já toolášmeetaalpajasâš aassâmsaje, kost láá huámášumeh maangâin keđgittum omâijn já kost lii kavnum vissásávt tooláášmeetaalpajan ägidum njuolâkeeci. Aassâmsaje tyehin láá kyehti pivdoroge (lyeddejeijee 3–3,5 m, kienŋâlvueotâ 40 cm:d).

VARK-vuáđustâlmeh:

Visesvuodâin aainâs-uv tooláášmeetaalpajan ägidum aassâmsaje, kost tobdojeh meiddei kyehti pivdoroge.

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvueotân, mii lii Suomâ vijđášumos.

Kárttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010782>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Härkäkoski pohjoinen

Tijppâ: tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjälâš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Pivdoroggemäldälâs (16 pt:d, lyeddejeijee 3–5 m, kienŋâlvueotâ 50–150 cm:d), mon ruugijn váldu-uási láá

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 39/91

koskâvuodâlâvt vyeligááh, vuálá meetter kienjâleh. Čuosâttâh lii pyereest siäilum já ohtâlâs.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosâttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010783>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Härkäjärvi

Tijppâ: tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjâlâš

Uánihis čuosâttâhvaldâlem:

Manğâčyeh meetterid kuhes ovdâhistorjâlâš pivdoroggemieldâlâs, mii jotá masa täsivis juhârido teeraas alne.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosâttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010784>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Searitjohka itä 2

Tijppâ: tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjâlâš

Uánihis čuosâttâhvaldâlem:

Pivdoroggekuálus, mast kulmâhubáloh pivdorogged (stuárudâh suullân 2 x 2,5 m, kienjâlvuotâ suullân 50 cm:d).

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosâttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010785>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Sotkajärvi etelä

Tijppâ: tuoijum- já rähtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjâlâš

Uánihis čuosâttâhvaldâlem:

Čuosâttâh, kost láá 12 pivdorogged kyehti čuáhist. Rogeh láá ienááš jurbâseh tâi kuhendâlâšjurbâseh já viehâ čiäggusiäinásiih (lyeddejeijee 3–5 m, kienjâlvuotâ suullân 1–1,5 m). Toh láá jáávrán ollee njaargâst.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosâttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010786>

Museovirasto

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK
Saamelaisten kotiseutualue
VARK-alueet 975-1011
31.1.2023 Sivu 40/91

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Muurahaislampi länsi

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Jäävri já láádui koskásii čunoimooreenpuolžást leijee pivdoroggevuáhádáh, mast láá 16 pivdorogged (lyeddejeijee 3–5 m, kienŋâlvuotâ 70–140 cm:d). Stuárráamus uási ruugijn láá stuárráh já paijeel meetter kienâleh.

VARK-vuáđustálmeh:

Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlášvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010790>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Muurahaislampi luode

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Ohtnubálov pivdoroge pivdoroggevuáhádáh, mast stuárráamus uási pivdoruugijn láá paijeel meetter kienâleh (lyeddejeijee 2,5–5 m, kienŋâlvuotâ 60–140 cm:d). Čielgâsávt tiattojeijee ruugijd piirâst eennâmvieimârdâs. Pivdoroggekuálus puátkee jäävri já láádui koskâst leijee puolžâ.

VARK-vuáđustálmeh:

Čuosáttáh, kost tuodânálásávt sierâahasiih pivdorogeh iärâneh stuáruduv já häämi miel nubijnis. Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlášvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010791>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Morgamoja

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Ohtâ Lemmee stuárráamuin pivdoroggevuáháduvâin, mast láá ohtsis suullân čyeđe pivdorogged (lyeddejeijee 3–5 m, kienŋâlvuotâ 0,4–1,2 m, váldu-uási kienŋâlvuotâ kuittâg vuálá 1 m). Ruugijd piirâst eennâmvieimârdâs. Rogeh láá Morgamojan (Suohpášávži) lyeštee robdust aijuu kuávlusâš miäldálássân (kukkodâh 1300 m:d), mast sierâneh vittâ uánihub tuárisssyere (kukkodâh 100–200 m:d).

VARK-vuáđustálmeh:

Ohtâ Lemmee stuárráamuin pivdoroggekuálusijn, mii kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlášvuotân. Ubâlášvuotâ lii Suomâ vijdásumos pivdoroggečuosáttuvâi čökkânem.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014016>

Kieldâ: Aanaar

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 41/91

Čuosáttáhnommâ: Juurakkojärvi

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttáhvaldâlem:

Kyehti uásist hamâšuvvee pivdoroggemiäldálâs, mast láá oovce rogged (lyeddejeijee suullân 3 m, kienŋâlvuotâ suullân 70 cm:d).

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdâsumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000034908>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Koiraaja

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttáhvaldâlem:

Suullân käävcičyeh meetter kuhes pivdoroggemiäldálâs, mast láá 32 pivdorogged (lyeddejeijee 2,5–4,5 m, kienŋâlvuotâ 50–80 cm:d).

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdâsumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000034910>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Sotkajärvi etelä 2

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttáhvaldâlem:

Pivdoroggečuosáttáh, mast láá 23 viemârdum já jurbâ pivdorogged (lyeddejeijee 2,5–4,5 m, kienŋâlvuotâ 70–120 cm:d) Váldu-uási ruugijn láá jäävri riddoost, mutâ kulmâ sierâ roge láá aleláá potkiidijn jävriroobdâst jotte puolžâ aalaa.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdâsumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037494>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Sotkajärvi etelä 3

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttáhvaldâlem:

12 stuorrâ pirrâviemârdum pivdoroge (lyeddejeijee 4–5 m, kienŋâlvuotâ 70–130 cm:d) kuálus, mon

váldusunde lii rido iáhtun tuárrást, vyełgidiđn jáávri riddoost já nuvâdiđn čiággušubbon alaneijee riihtán.

VARK-vuáđustálmeh:

Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoronggekuálusij ubâlášvuotán, mii lii Suomâ viđđásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037498>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Sotkajärvi luode 2

Tijppâ: aassâmsajeh; tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: keđgipaje áigásâš; arâmeetaalpaje áigásâš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Uccâ njaargâst leijee keđgi- já toolášmeetaalpajasâš aassâmsaje, kost kávnovej meiddei kyehti pivdoroge (lyeddejeijee 5 m). Aassâmsaje áinoo čielgâsávt äigidemnáál kávnuseh láá njajâliitij pittááh (Lovozero keramiik), moh äigiduvvojeh toolášmeetaalpaje aalgâbel (västid Nuorttâmeerâ riddokuávlui pronssipaje). Njajâliitij kavnum pivdoroge viemârdâs pajaldâsoosij keerdijđn čuujoot toos, ete pivdorongge äigiduvvoo tuođánálásávt puárâsubbon, adai keđgiááigán.

VARK-vuáđustálmeh:

Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoronggekuálusij ubâlášvuotán, mii lii Suomâ viđđásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037504>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Sotkajärvi etelä 4

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjálâš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Kulmâ sierâ juávkkun leijee kuttâ pivdoroge láá puoh stuárráh (lyeddejeijee ienááš 4, kienŋâlvuotâ 80–120 cm:d). Juávjuh láá jáávri rido aldasijđn sierâ aloduvâin leijee puolžáin.

VARK-vuáđustálmeh:

Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoronggekuálusij ubâlášvuotán, mii lii Suomâ viđđásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037505>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Sotkajärvi etelä 5

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjálâš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Nelji jurbâ já kuhendâlâšjurbâ pivdoroge (lyeddejeijee 3,4–4,5 m, kienŋâlvuotâ suullân 1 m) láá jáávri rido aldasijđn uccâ njaargâst.

VARK-vuáđustálmeh:

Čuosáttáh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoronggekuálusij ubâlášvuotán, mii lii Suomâ viđđásumos.

Kártttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037514>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Sotkajärvi etelä 6

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjálâš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Kuttâ viemârdum pivdoroge (lyeddejeijee 3–5 m, kienŋâlvuotâ 1–1,3 m) miäldálâs, mii puátkee jáävri roobdâst leijee puolžâ aalaa já rivte njuáidusub uási.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijđásumos.

Kártttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037515>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Searitniva

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjálâš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Pivdoroggevuáhádâh, mast 12 pirrâviemârdum pivdorogged (lyeddejeijee 3–4,5 m, kienŋâlvuotâ 80–110 cm:d). Juhârido miäldásii vuáhâduv kukkodâh lii suullân 200 meetterid.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijđásumos.

Kártttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037532>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Härkäjärvi itä

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjálâš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Vijđes pivdoroggevuáhádâh, mast láá paijeel 50 jurbâ tâi kuhendâlâšjurbâ pivdorogged (lyeddejeijee 3–5 m, kienŋâlvuotâ 1–1,5 m). Masa puoh ruugij roobdâst lii muáddi meetter kobdo eennâmviemârdâs.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijđásumos.

Kártttá já lasetiäduh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037538>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Härkäjärvi itä 2

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjálâš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Pivdoroggevuáhádáh, mast láá ohtsis 21 pivdorogged. Čuosáttuv pivdorogeh láá eromáš stuárráh já tiättojuh čielgásávt (lyeddejeijee 3,5–6 m, kienŋâlvuotâ paijeel 1 m). Jurbâ já kuhendâlášjurbâ ruugij pirrá lii eennâmvieimârdâs. Ohtâlâs já pyereest siäilum pivdoroggečuosáttâh.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037548>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Härkäjärvi kaakko

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjálâš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Pivdoroggevuáhádáh, mast ohtnubáloh pivdorogged (lyeddejeijee 3–4,5 m, kienŋâlvuotâ suullân 1 m). Viemârdum pivdorogeh láá koivum juhâpiállá mooreenpuolžân alaneijee miäldálâssân.

VARK-vuáđustâlmeh:

Čuosáttâh kulá pyereest siäilum Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân, mii lii Suomâ vijdásumos.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037555>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Ravadasjärvi etelä

Tijppâ: aassâmsajeh; tuoijum- já ráhtimsajeh

Äigidem: keđgipaje áigásâš; arámeetaalpaje áigásâš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Keđgiáigásâš tâi tooláášmeetaalpajasâš aassâmsaje lii jáávrán ollee vyeligis čunoiponásâš puolžâst. Puolžâ maddust lii lasseen ohtâ pivdorogge (lyeddejeijee 4 m, kienŋâlvuotâ 80 cm:d).

VARK-vuáđustâlmeh:

Keđgi- tâi tooláášmeetaalpajasâš aassâmsaje, mii lahtoo Lemmee pivdoroggekuálusij ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037573>

sms

VARK-vuu'd vuáđđööttmõš:

Leammi kuánŋsest lie nu'tt 30 kilomettar mää'tkkest pá'jjel 30 rövvaú'ddriáždökkád, koin lie õhttsi'žze pá'jjel 600 rövvaú'dded. Ööut páäi'k rövvaú'di mie'rr vaajtâáll ööutâst čuátta. Puârast seillam rövvaú'd tuõđšte veidsõsmettsaž kää'dd šee'llmest da kää'dd miârktöõzzâst vuu'd aassjid. Leammi rövvaú'di veákka lij vuei'tlvaž čielgted rövvaú'ddšeellmööžž pöõ'jid ouddhistoriallaš ääi'jest historiallaš äigga.

Obbvuo'tte ko'lle puõ'tti sââ'j/päi'k:

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 45/91

Ká'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Äivihjärvi

Šlaajj: jälstemsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš; keä'dgğpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Keä'dgğpâjjsaž jälstemsââ'jj da nellj rövvaü'ddriadd (rövvaü'd õhttsi'žže 31), kook lie jääu'r da laaddui kōskksaž muõ'tkin. Päi'kk lij Lää'ddjânnam veiddsummus rövvaü'di obbvuođ vue'ss.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Leammi rövvaü'ddräidd lij Lää'ddjânnam šuurmõs, nu'tt 30 kilometred ku'kk da tõ'st lie pâ'jjel 600 rövvaü'dded. Rövvaü'd jock-kuâņņsest tuõđšte, što vuu'dest leät veidsânji šeellam koo'ddid. Rövvaü'd mušttle šeellmõõžž jõnn miärktõõzzâst tuâl'jõž oummid. Vu'vdd lij õinn tää'rkes puäz3håaid kue'stelm.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkio'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010126>

Ká'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Ilmavoimien maja

Šlaajj: jälstemsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš; keä'dgğpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Keä'dgğpâjjsaž jälstemsââ'jj da koumm jõnn rövvaü'd (luâddök 3–6 m, činġâlvuõtt 1–1,5 m) lie sue'jes päi'kkest jääu'r ärra mõõnni moree'npää'r maddjest. Päi'kkest leät vuämmšam kiiugânkie'djid da tõi õhttvuođâst čockkum keä'dgğtä'vvid.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rövvaü'ddräaidai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkio'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010424>

Ká'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Searitjohka länsi

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Veidsõs 114 rövvaü'd räaid koumm vue'zz lie joogg meâldlânji pâ'jjel kilomettar määt'kkest. Kuu'kkmõs õhttnaž vuässa (kookkadvuõtt 700 m) kooll še tuä'resriidd.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rövvaü'ddräaidai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkio'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010704>

Ká'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Searitjohka itä

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 46/91

Šlaajj: tuájj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Ouddhistoriallaš rōvväu'ddräidd (14 rōvväu'dded, luâddök 3–4 m, čingâlvuõtt 1 m), kää'tt lij jokklié'jj ruõbdâst täss'saž vuõddâspåâr â'Inn. Päi'kk lij Lää'ddjânnam veiddsummus rōvväu'di obbvuođ vue'ss.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräidai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010705>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Härkäkoski

Šlaajj: jälstemsââ'j; tuájj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš; keä'dgğpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Päi'kk lij veiddsõs rōvväu'ddriâžldök, koozz ko'lle âlddsin 70 rōvväu'dded (luâddök 2–5 m, čingâlvuõtt 50–150 cm). Šuurmõs vue'ss rōvväu'din lie šuur da voronkanallšee'm da tōin lie muddâr. Päi'kkest lie še keä'dgğäiggsaž le'be takainalla kīõččee'l ouddhistoriallaš aaztõ'sse čuä'jteei käunnaz.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräidai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010706>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Ravadasjärvi luode

Šlaajj: tuájj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Vitt ouddhistoriallaš rōvväu'd, kook lie Ravadasjääu'r reeddast kue'htten jooukâst.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräidai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010707>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Ravadasjärvi pohjoinen

Šlaajj: tuájj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Koumm jōnn ouddhistoriallaš rōvväu'd (luâddök 3,5–4,0 m, čingâlvuõtt 70–110 cm), kooi pirr lie nu'tt 2 mettar kobddi vue'llga muddâr. Rōvväu'd lie räaidast jääura njaarg puõtt.

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 47/91

VARK-vuâđđtööllmõš:

Päi'kk̄ kooll puârast seillam Leammi rōvvâu'ddräädai obbvuo'tte, kââ'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'k̄est lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010708>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kk̄nōmm: Sotkajärvi/Njurkulahti

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k̄

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk̄-kovvõs:

Jääu'r njaargâst lie čiçčâm rōvvâu'dded (luâddök 3–5 m).

VARK-vuâđđtööllmõš:

Päi'kk̄ kooll puârast seillam Leammi rōvvâu'ddräädai obbvuo'tte, kââ'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'k̄est lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010709>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kk̄nōmm: Sotkajärvi lounas

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k̄

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk̄-kovvõs:

Veiddsõs rōvvâu'ddräidd, ko'st lie 89 rōvvâu'dded (kõskkmeârresaž šorradvuõtt: luâddök 3 x 3,5 m; čiŋŋâlvuõtt 1 m). Rääid lie koummân joogg meâldlaž da õhttân tuä'resrääidast.

VARK-vuâđđtööllmõš:

Päi'kk̄ kooll puârast seillam Leammi rōvvâu'ddräädai obbvuo'tte, kââ'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'k̄est lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010710>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kk̄nōmm: Morgamniva

Šlaajj: jälstemsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k̄

Ääi'jtummuž mie'ldd: ääi'jt'em; keä'dgğpâjjsaž; ouddmetallpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk̄-kovvõs:

Päi'kk̄ njââ'v reeddast, ko'st lie keä'dgğ- le'be ouddmetallpâjjsaž jälstemsââ'jj da ââ'u'c rōvvâu'dded.

Rōvvâu'din mâtam lie šuur (luâddök 4–5 m, čiŋŋâlvuõtt nu'tt 1 m) da mâtam uu'ccab da

ku'kesnallšemkruugg mallša (luâddök 2,5–3 m, čiŋŋâlvuõtt nu'tt 50 cm). Šorradvuõtt- da hää'mmjeärtõõzz

čuä'jte rōvvâu'di jee'resâkksažvuõ'tte, da šuurab lie nuõrab ko uu'ccab.

VARK-vuâđđtööllmõš:

Päi'kk̄ kooll puârast seillam Leammi rōvvâu'ddräädai obbvuo'tte, kââ'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'k̄est lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010712>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Ravadasjärven autiotupa

Šlaajj: jâlstemsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš; keä'dgğpâjjsaž; ouddmetallpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Jäü'r da laaddu kõskksaž siõm njaargâst lij keä'dgğ- da ouddmetallpâjjsaž jâlstemsââ'jj, ko'st leät kaunnâm määngid kiiugânkie'djid da ko'st leät kaunnâm aainâs ouddmetallpââ'jest ââ'nnmest leämmaž njuõllnjuu'n. Jâlstemsââ'j tuâggõõzzâst lie kue'htt rövvaäu'd (luâddök 3–3,5 m, čingâlvuõtt 40 cm).

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rövvaäu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lâä'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010782>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Härkäkoski pohjoinen

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Rövvaäu'ddräidd (16 kpl, luâddök 3–5 m, čingâlvuõtt 50–150 cm), koon rövvaäu'din vä'lddvue'ss lie miâlggâđ vue'llga, vuâlla mettar čingâl. Päi'kk lij puârast seillam da õhttnaž.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rövvaäu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lâä'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010783>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Härkäjärvi

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Čuõ'did mettrid ku'kes ouddhistoriallaš rövvaäu'di räidd, kää'tt jáâtt âlddsin jokknirrâm â'lnn.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rövvaäu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lâä'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010784>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Searitjohka itä 2

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Rövvaäu'ddräidd, ko'st lie konmlo rövvaäu'dded (šorradvuõtt nu'tt 2 x 2,5 m, čingâlvuõtt nu'tt 50 cm).

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 49/91

VARK-vuâđđtööllmõš:

Päi'kk̄ kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'k̄est lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010785>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kk̄nõmm: Sotkajärvi etelä

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k̄

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk̄-kovvõs:

Päi'kk̄, ko'st lie 12 rōvväu'dded kue'htten sââ'jest. Rōvväu'd lie ââldmõsân jorbbâz le'be ku'kesnallšemkruugg mallsa da tõin lie miâlggâđ ceäggseei'n (luâddök 3–5 m, čingâlvuõtt nu'tt 1–1,5 m). Tök lie jääu'r njaargâst.

VARK-vuâđđtööllmõš:

Päi'kk̄ kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'k̄est lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010786>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kk̄nõmm: Muurahaislampi länsi

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k̄

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk̄-kovvõs:

Jääu'r da laaddui kõskksaž vuõddâsmoree'npää'rest lij rōvväu'ddriâžldök, ko'st lie 16 rōvväu'dded (luâddök 3–5 m, čingâlvuõtt 70–140 cm). Šuurmõs vue'ss rōvvaau'din lie šuur da pâ'jjel mettar čingâl.

VARK-vuâđđtööllmõš:

Päi'kk̄ kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'k̄est lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010790>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kk̄nõmm: Muurahaislampi luode

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k̄

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk̄-kovvõs:

Õtmlo rōvväu'd rōvväu'ddriâžldök, ko'st jōnn vue'ss rōvvaau'din lie čingâlvuõđâz peä'lnn pâ'jjel mettar (luâddök 2,5–5 m, čingâlvuõtt 60–140 cm). Čiõlggsânji kuâsttjeei rōvvaau'di pirr lie muddâr. Rōvväu'ddräidd lij rajjum jääu'r da laaddui kõõskâst joo'tti pââ'r rââst.

VARK-vuâđđtööllmõš:

Lij viggâmnalla, što päai'k̄est kuâsttjeei rōvväu'd lie jee'resâkksa, da tök kuâsttje šorradvuõđâz da hää'mez vuâđald kuõ'mineez. Päi'kk̄ kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 50/91

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010791>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Morgamoja

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Õhtt Leammi šuurmõs rõvväu'ddriâžldõõggin, ko'st lie õhttsi'žže nu'tt čue'tt rõvväu'dded (luâddõk 3–5 m, čingâlvuõtt 0,4–1,2 m, vâ'lddvu'e'zz čingâlvuõtt kuuitâg vuâlla 1 m). Rõvvaau'di pirr lie muddâr. Rõvvääu'd lie Suohpâšávžii'je luõ'stti rõddjest vuäj meâldlaž räiddan (kookkadvuõtt 1300 m), ko'st čârstâ'tte vitt vuä'nkab tuä'res-sue'r (kookkadvuõtt 100–200 m).

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Õhtt Leammi šuurmõs rõvväu'ddräaidain, kââ'tt kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräidai obbvuõ'tte. Obbvuõtt lij Lää'ddjânnam veiddsummus rõvväu'ddpaai'ki sââ'jj.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014016>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Juurakkojärvi

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Kue'htten vu'e'zzest nârrjeei rõvväu'ddräidd, ko'st lie ââu'c rõvväu'dded (luâddõk nu'tt 3 m, čingâlvuõtt nu'tt 70 cm).

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräidai obbvuõ'tte, kââ'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000034908>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Koiraoja

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Nu'tt kâäu'c-čue'd mettar ku'kes rõvväu'ddräidd, ko'st lie 32 rõvväu'dded (luâddõk 2,5–4,5 m, čingâlvuõtt 50–80 cm).

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräidai obbvuõ'tte, kââ'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000034910>

Kâ'dd: Aanar

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 51/91

Päi'kkñõmm: Sotkajärvi etelä 2

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Rõvväu'ddpäi'kk, ko'st lie 23 jorbb rõvväu'dded, koin lie muddâr, (luâddõk 2,5–4,5 m, čingâlvueõtt 70–120 cm). Vä'lddvue'ss rõvväü'din lie jäu'rr-reeddast, leäša koumm pää'drõvväü'd lie ââ'lben da mâ'nne jääu'r paaldâst joo'tti pää'r laagg rääst.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037494>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kkñõmm: Sotkajärvi etelä 3

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

12 jõnn rõvväü'd, kooi pirr lie muddâr, (luâddõk 4–5 m, čingâlvueõtt 70–130 cm) räidd. Rääid vä'lddpu'tt lij reedd potta ve'rdee'l tuârrast. Räidd vuâlgg jäu'rr-reeddast da poott ceäggrõddja.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037498>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kkñõmm: Sotkajärvi luode 2

Šlaajj: jälstemsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: keä'dgğpâjjsaž; ouddmetallpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Siõm njaargâst le'ddi keä'dgğ- da ouddmetallpâjjsaž jälstemsââ'jj, ko'st käunn'je še kue'htt rõvväü'd (luâddõk 5 m). Jälstemsââ'j o'dinakai čiołggsânji ääi'jtum käunnaz lie saavvkärlđõõggi kooska (Luujäü'r keramikk), kook lie leämmaž ââ'nimest ouddmetallpââ'j alggpeä'lñn (va'sttad Nuõrttmîâr reddtõkvuu'di pronsspââ'j). Saavvkärlđõõggi käunn'jummuš rõvväü'd muddâr pä'jjvue'zzi riâddin čuâ'jat tõežž, što rõvväü'dd lij viggâmnalla leämmaž puârrsab, le'be leämmaž ââ'nimest keä'dgğpââ'jest.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037504>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kkñõmm: Sotkajärvi etelä 4

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuá'nkõs päi'kk-kovvõs:

Koummân pääđjoukkân le'ddi kutt rōvväü'd lie puk suur (luâddök vä'lddvue'zzi 4 m, čingâlvuõtt 80–120 cm). Joouk lie jääu'r reedd õöldäsvuõđâst jee'res õll'jõõzzin le'ddi poo'rin.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037505>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Sotkajärvi etelä 5

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuá'nkõs päi'kk-kovvõs:

Nellj jorbba da ku'kesnallšemkruugg mallsaž rōvväü'd (luâddök 3,5–4,5 m, čingâlvuõtt nu'tt 1 m) lie jäu'rr-reedd ââlda siõm njaargâst.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037514>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Sotkajärvi etelä 6

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuá'nkõs päi'kk-kovvõs:

Kuud rōvväü'd, koin lie muddâr, (luâddök 3–5 m, čingâlvuõtt 1–1,3 m) räidd, kää'tt mâânn jääu'r paaldâst le'ddi pää'r laagg da röddi luâvvsab vue'zz rââst.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037515>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Searitniva

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuá'nkõs päi'kk-kovvõs:

Rōvväu'ddriâžldök, ko'st lie 12 rōvväu'dded, kooi pirr lie muddâr (luâddök 3–4,5 m, čingâlvuõtt 80–110 cm). Joogg reedd meâldlaž riâžldök lij nu'tt 200 mettar ku'kk.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rōvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 53/91

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037532>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Härkäjärvi itä

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Veiddsõs rõvväu'ddriâžldõk, ko'st lie pâ'jjel 50 hää'meez peä'lnn jorbb le'be ku'kesnallšemkruugg mallsaž rõvväu'dded (luâddõk 3–5 m, čingâlvuõtt 1–1,5 m). Älddsin puki rõvvaau'di pirr lij mue'dd mettar kääbda muuddâr.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037538>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Härkäjärvi itä 2

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Rõvväu'ddriâžldõk, ko'st lie õhttsi'žze 21 rõvväu'dded. Päi'k rõvvääu'd lie samai šuur da čiõlggsânji kuâsttjeei (luâddõk 3,5–6 m, čingâlvuõtt pâ'jjel 1 m). Jorbb da ku'kesnallšemkruugg mallsaž rõvvaau'di pirr lij muuddâr. Õhttnaž da puârast seillam rõvväu'ddpäi'kk.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037548>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Härkäjärvi kaakko

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Rõvväu'ddriâžldõk, ko'st lie õtmlo rõvväu'dded (luâddõk 3–4,5 m, čingâlvuõtt nu'tt 1 m). Rõvvaau'did, koin lie muddâr, leät kuäivvam jokknirrâm moree'npää'r ärra mõõnni räiddan.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Päi'kk kooll puârast seillam Leammi rõvväu'ddräädai obbvuo'tte, kää'tt lij Lää'ddjânnam veiddsummus.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037555>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Ravadasjärvi etelä

Šlaajj: jâlstemsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: keä'dgğpâjjsaž; ouddmetallpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Keä'dgğ- le'be ouddmetallpâjjsaž jâlstemsââ'jj lij jäurra oiggõõtti vue'llgaž vuõddâsvuâđđsaž pää'rest. Pää'r maddjest lij lââ'ssen õhtt rövvaü'dd (luâddõk 4 m, činjalvuõtt 80 cm).

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Keä'dgğ- le'be ouddmetallpâjjsaž jâlstemsââ'jj, kää'tt õhttan Leammi rövvaü'ddräidai obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000037573>

991. Markkina 100526

Márkan / smn / sms

Kunta: Enontekiö

Kohde: Markkina

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat; kirkkorakenteet; kultti- ja tarinapaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: historiallinen; kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Poikkeuksellisen monipuolinen kohde. Markkina on vanha historiallisen ajan hallinnollinen ja kirkollinen keskus sekä kauppapaikka 1600-luvun alusta 1820-luvulle saakka. Alueella on uhrimänty, kirkonpaikka, hautausmaa, tupien pohjia ja kotasijoja. Paikalla on ollut asutusta jo kivikaudella ja alueella on myös pyyntikuoppia. Kohde on laaja, ja vain pieni osa kohteesta on tutkittu kaivauksin.

VARK-perustelut:

Monipuolinen ja moniperiodinen kohde, joka on ollut historiallisella ajalla Länsi-Lapin (Tornion Lapin) saamelaisten merkittävin hallinnollinen, hengellinen ja kaupallinen keskus.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010010>

se

Gielda: Eanodat

Čuozáhatnamma: Markkina

Tiippa: ássanbáikkit; hávdebáikkit; kirkoráhkadusat; kulta- ja máinnasbáikkit; bargo- ja duddjonbáikkit

Áigemeroštallamat: historjjálaš; geađgeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvâdus:

Márkan lea historjjálaš áiggi hálddahaslaš ja kirkolaš guovddáš ja gávpebáiki 1600-logu álggus 1820-logu rádjai. Guovllus lea oaffarbeahci, kirkosadji, hávdeeana, stobuid sajit ja goahtesajit. Báikkis leamašan ássan jo geađgeáiggis ja guovllus leat maiddá godderokkit. Čuozáhat lea viiddis, ja dušše oasáš čuozáhagas lea dutkojuvvon roggamiiguin.

VARK-ákkastallan:

Mánnggabealat ja mánnggaperioda čuozáhat, mii leamašan historjjálaš áiggis Oarje-Lappi (Durdnosa Lappi) sámiid mearkkašahttimuš hálddahaslaš, vuoinjalaš ja gávppálaš guovddáš.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010010>

992. Nukkumajoen talvikylät 100477

Oađđeveaji dálvesiidat / Uáđđivei talvikyláh / Uáđđivee'j tä'lvvsiid

VARK-alueen perustelu:

Nukkumajoen varrella sijaitsevat myöhäisrautakauteen ja historialliselle ajalle ajoittuvat saamelaisten talvikylän paikat koostuvat kodanpohjista ja liesikiveyksistä. Talvikylät muodostavat merkittävän alueellisen kokonaisuuden. Ne olivat yhteisöllisyyttä lujittavia paikkoja, joissa asuttaessa hoidettiin sosiaaliset, oikeudelliset ja hallinnolliset asiat.

Kunta: Inari

Kohde: Nukkumajoki 4

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010032>

Kunta: Inari

Kohde: Nukkumajoki 2

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010046>

Kunta: Inari

Kohde: Nukkumajoki 3

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010078>

Kunta: Inari

Kohde: Nukkumajoki 6

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010080>

Kunta: Inari

Kohde: Nukkumajoki 7

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010081>

Kunta: Inari

Kohde: Nukkumajoki 5

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010083>

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 56/91

Kunta: Inari

Kohde: Nukkumajoki 8

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: keskiaikainen; rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010444>

Kunta: Inari

Kohde: Nukkumajoki 9

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: keskiaikainen; rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000011953>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Oađđiveaji guoras lean maŋŋeruovdeáigodaga ja historjjálaš áigge sámiid dálvesiiddaid báikkit čoahkkanit goahtesajiin ja ommangedggiin. Dálvesiidat dahket mearkkašahtti guvllolaš ollisvuoda. Dat leat searvvušlašvuoda nanosmahttán báikkit, main ásadettiin dikšo sosiála, vuoigatlaš ja hálddahušlaš áššiid.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožahagat:

Gielda: Anár

Čuožahatnamma: Nukkumajoki 4

Tiippa: ássanbáikkit

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuožahatgovvadás:

Historjjálaš anáraččaid dálvesiidda báiki, mas oidnojit logemat goahtesaji. Čuožahat lea okta Oađđiveaji gávccii seilon dálvesiidda báikkis.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuožahat, mii gullá Oađđiveaji dálvesiiddaid ollisvuhtii.

Kárta ja lassidiedut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010032>

Gielda: Anár

Čuožahatnamma: Nukkumajoki 2

Tiippa: ássanbáikkit

Áigemeroštallamat: historjjálaš; gaskaáiggálaš

Oanehaš čuožahatgovvadás:

Historjjálaš anáraččaid dálvesiidda báiki, mas oidnojit 13 goahtesaji, rokkit ja givgása bázahas. Dálvesiiddas leat ássan gaskaáigge loahpas ja 1500-logus. Čuožahat lea okta Oađđiveaji gávccii seilon dálvesiidda báikkis.

VARK-ákkastallan:

Viidát dutkojuvvon čuožahat, mii gullá Oađđiveaji dálvesiiddaid ollisvuhtii.

Kárta ja lassidiedut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010046>

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 57/91

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Nukkumajoki 3

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Historjjálaš anáraččaid dálvesiidda báiki, mas gáddesteallis oidnojit ainjuo njeallje njealječiegeat goahtesaji vuollegaš riekkesbáŋkan. Čuozáhat leat okta Oađđiveaji gávccii seilon dálvesiidda báikkis.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuozáhat, mii gullá Oađđiveaji dálvesiiddaid ollisvuhtii.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010078>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Nukkumajoki 6

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Historjjálaš anáraččaid dálvesiidda báiki, mas gáddesteallis oidnojit ainjuo njeallje njealječiegeat goahtesaji vuollegaš riekkesbáŋkan. Čuozáhat leat okta Oađđiveaji gávccii seilon dálvesiidda báikkis.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuozáhat, mii gullá Oađđiveaji dálvesiiddaid ollisvuhtii.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010080>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Nukkumajoki 7

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Historjjálaš anáraččaid dálvesiidda báiki, mas oidnojit čieža goahtesaji ráiddus. Čuozáhat lea okta Oađđiveaji gávccii seilon dálvesiidda báikkis.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuozáhat, mii gullá Oađđiveaji dálvesiiddaid ollisvuhtii.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010081>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Nukkumajoki 5

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš; gaskaáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 58/91

Historjjálaš anáraččaid dálvesiidda báiki, mas leat kárten vihttanuppelot goahtesaji ja stuorra ovála givgása. logemat goahtesaji. Čuožáhat lea okta Oađđiveaji gávccii seilon dálvesiidda báikkis.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon ja oassái dutkojuvvon čuožáhat, mii gullá Oađđiveaji dálvesiiddaid ollisvuhtii.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010083>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Nukkumajoki 8

Tiippa: ássanbáikkít

Áigeroštallamat: gaskaáiggálaš; ruovdeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Manjit ruovdeáigodaga dahje gaskaáigásaš dálvesiidda báiki, mas leat logi goahtesaji ráiddus sulaid 230 mehtera mátkkis. Goahtesaji čađamihttu lea gaskamearálaččat sulaid 6 m ja stuorámuš oassi dain hámis beales guđačiegagat. Čuožáhat lea okta Oađđiveaji gávccii seilon dálvesiidda báikkis.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuožáhat, mii gullá Oađđiveaji dálvesiiddaid ollisvuhtii.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010444>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Nukkumajoki 9

Tiippa: ássanbáikkít

Áigeroštallamat: gaskaáiggálaš; ruovdeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Manjit ruovdeáigodaga dahje gaskaáigásaš dálvesiidda báiki, mas leat logi goahtesaji ráiddus sulaid 230 mehtera mátkkis. Goahtesaji čađamihttu lea gaskamearálaččat sulaid 6 m ja stuorámuš oassi dain hámis beales guđačiegagat. Čuožáhat lea okta Oađđiveaji gávccii seilon dálvesiidda báikkis.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon čuožáhat, mii gullá Oađđiveaji dálvesiiddaid ollisvuhtii.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000011953>

smn

VARK-kuávlu vuáđustállám:

Uáđđivei piállást leijee manjesryevdipajan já historjjáláš ááigán áigidum sámmilij tálvikylá sajeah hamášuveh kuátivuáđuin já oommánkiáđgáttuváin. Tálvikyláh hámmejeah merhášittee kuávlulii ubálášvuodá. Toh lijjii siárvuslášvuodá nanodeijee sajeah, kost asáidijn tipšoo sosiaallijd, riávtálijd já haldáttáhlijd aášijd.

Ubálášvuotán kuleh čuávuvááh čuosáttuvah:

Kieldá: Aanaar

Čuosáttáhnommá: Nukkumajoki 4

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 59/91

Tijppâ: aassâmsajeh

Äigidem: historjálâš

Uánihis čuosáttâhvaldálem:

Historjálâš anarâšâi tâlvikylá saje, kost tiättojuh lovmat kuátivuáđđud. Čuosáttâh lii ohtâ Uáđđivei käävci siäilum tâlvikylá saajeest.

VARK-vuáđustâlmeh:

Pyereest siäilum čuosáttâh, mii kulá Uáđđivei tâlvikylái ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010032>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Nukkumajoki 2

Tijppâ: aassâmsajeh

Äigidem: historjálâš; koskâáigásâš

Uánihis čuosáttâhvaldálem:

Historjálâš anarâšâi tâlvikylá saje, kost láá huámášâm 13 kuátisaijeed, rogeh já kivkkáháá pasáttâs. Tâlvikylá lii assum koskâääigi loopâst já 1500-lovvoost. Čuosáttâh lii ohtâ Uáđđivei käävci siäilum tâlvikylá saajeest.

VARK-vuáđustâlmeh:

Vijdáht tutkum čuosáttâh, mii kulá Uáđđivei tâlvikylái ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010046>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Nukkumajoki 3

Tijppâ: aassâmsajeh

Äigidem: historjálâš

Uánihis čuosáttâhvaldálem:

Historjálâš anarâšâi tâlvikylá saje kost riddotuolbâdâsâst tiättojuh aainâs-uv nelji neeljičievâg kuátivuáđu vyeligis viemârdâssân. Čuosáttâh lii ohtâ Uáđđivei käävci siäilum tâlvikylá saajeest.

VARK-vuáđustâlmeh:

Pyereest siäilum čuosáttâh, mii kulá Uáđđivei tâlvikylái ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010078>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttâhnommâ: Nukkumajoki 6

Tijppâ: aassâmsajeh

Äigidem: historjálâš

Uánihis čuosáttâhvaldálem:

Historjálâš anarâšâi tâlvikylá saje, mon tuolbâdâsâst láá kuttâ oommânkiäđgáttuvâi iššijn tiättojeijee kuátivuáđu. Kyehti kuáđist lii pirrâ vyeligâš neeljičievâg viemârdâs. Saajeest láá meiddei vittâ vyeligâš keđgipardos. Čuosáttâh lii ohtâ Uáđđivei käävci siäilum tâlvikylá saajeest.

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 60/91

VARK-vuáđustâlmeh:

Pyereest siäilum čuosâttâh, mii kulá Uáđđivei tälvikylái ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010080>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Nukkumajoki 7

Tijppâ: aassâmsajeh

Äigidem: historjálâš

Uánihis čuosâttâhvaldálem:

Historjálâš anarâšâi tälvikylá saje, kost láá čiččâm kuátivuáđđud raddalâsâst. Čuosâttâh lii ohtâ Uáđđivei käävci siäilum tälvikylá saajeest.

VARK-vuáđustâlmeh:

Pyereest siäilum čuosâttâh, mii kulá Uáđđivei tälvikylái ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010081>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Nukkumajoki 5

Tijppâ: aassâmsajeh

Äigidem: historjálâš; koskáigásâš

Uánihis čuosâttâhvaldálem:

Historjálâš anarâšâi tälvikylá saje, kost láá čiččâm kuátivuáđđud raddalâsâst. Čuosâttâh lii ohtâ Uáđđivei käävci siäilum tälvikylá saajeest.

VARK-vuáđustâlmeh:

Pyereest siäilum čuosâttâh, mii kulá Uáđđivei tälvikylái ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010083>

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Nukkumajoki 8

Tijppâ: aassâmsajeh

Äigidem: koskáigásâš; ryevdipaje áigásâš

Uánihis čuosâttâhvaldálem:

Manjesryevdipajasâš tâi koskáigásâš tälvikylá saje, kost láá love kuátivuáđđud raddalâsâst suullân 230 meetter mäáđhist. Kuátivuáđui lyeddejeijee lii koskámiärálvat suullân 6 m já stuárráamus uási tain láá kuudâčievâgeh. Čuosâttâh lii ohtâ Uáđđivei käävci siäilum tälvikylá saajeest.

VARK-vuáđustâlmeh:

Pyereest siäilum čuosâttâh, mii kulá Uáđđivei tälvikylái ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010444>

Museovirasto

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK
Saamelaisten kotiseutualue
VARK-alueet 975-1011
31.1.2023 Sivu 61/91

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Nukkumajoki 9

Tijppâ: aassâmsajeh

Äigidem: koskâáigásâš; ryevdipaje áigásâš

Uánihis čuosâttâhvaldâlem:

Manesryevdipajasâš tâi koskâáigásâš tâlvikylá saje, kost täsivis mooreenkuolbânist tiättojuh vittâ pardos vyeligis kiäđgättâhhân. Lasseen tai maadâviestârpeln kiäđgáás enâmist tiättojuh pyereest epimiäráliih, vyeligâš kiäđgättuvah. Čuosâttâh lii ohtâ Uáđđivei käävci siäilum tâlvikylá saajeest.

VARK-vuáđustâlmeh:

Pyereest siäilum čuosâttâh, mii kulá Uáđđivei tâlvikylái ubâlâšvuotân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000011953>

sms

VARK-vuu'd vuáđđõötmõš:

Uáđđivee'j kuñgñsest le'ddi mââjkõsru'vddpââ'jest da historiallaš ääi'jest ââ'nmmest leämmaž sä'mmlai tä'lvvsiid päi'kk nârrje kue'ttsõõ'jin da kiiugânkie'dđjin. Tä'lvvsiidin šâdd miârkteei vooudlaž obbvuo'tt. Tõk le'jje õhttsallašvuõđ nâneei päi'kk, da ko to'ben jälsteš, to'ben ho'i'ddješ sosiaal'laž, vuõiggâdvuõđlaž da vaaldšemvuõđlaž aa'sšid.

Obbvuo'tte ko'lle puõ'tti sââ'j/päi'kk:

Kâ'dd: Aanaar

Päi'kkñõmm: Nukkumajoki 4

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Historiallaš aanrõõžži tä'lvvsiid sââ'jj, ko'st kuâsttje lãåime't kue'ttsââ'j. Päi'kk lii õhtt Uáđđivee'j kãåu'c seillam tä'lvvsiid sââ'jest.

VARK-vuáđđtõõllmõš:

Puärast seillam päi'kk, kãå'tt kooli Uáđđivee'j tä'lvvsiidi obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteäđ sââ'jest/päi'kkest lâä'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010032>

Kâ'dd: Aanaar

Päi'kkñõmm: Nukkumajoki 2

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš; kõskkãiggasaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Historiallaš aanrõõžži tä'lvvsiid sââ'jj, ko'st leät vuâmmšam 13 kue'ttsââ'j, koo'vid da kiiuggân paa3ztõõžž. Tä'lvvsiidâst leät jälstam kõskkãäi'j looppâst da 1500-lãåggast. Päi'kk lii õhtt Uáđđivee'j kãåu'c seillam tä'lvvsiid sââ'jest.

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 62/91

VARK-vuâđđtöõllmõš:

Veiddsânji tu'tkkuum päi'kk, kââ'tt kooll Uáđđivee'j tä'lvvsiidi obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010046>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Nukkumajoki 3

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Historiallaš aanrõõžži tä'lvvsiid sââ'jj, ko'st nirmest kuâsttje aainâs nellj nelljçiõgg mallsaž kue'ttsââ'j vue'llgaž muddren. Päi'kk lij õhtt Uáđđivee'j kâäu'c seillam tä'lvvsiid sââ'jest.

VARK-vuâđđtöõllmõš:

Puârast seillam päi'kk, kââ'tt kooll Uáđđivee'j tä'lvvsiidi obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010078>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Nukkumajoki 6

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Historiallaš aanrõõžži tä'lvvsiid sââ'jj, koon tuõlbbsest lie kutt kiiugânkie'dji veäkka kuâsttjeei kue'ttsââ'j. Kuei't kuä'd pirr lie nelljçiõgg nalla pijjum vue'llga muddâr. Päai'kest lie še vitt vue'llga uur. Päi'kk lij õhtt Uáđđivee'j kâäu'c seillam tä'lvvsiid sââ'jest.

VARK-vuâđđtöõllmõš:

Puârast seillam päi'kk, kââ'tt kooll Uáđđivee'j tä'lvvsiidi obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010080>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Nukkumajoki 7

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Historiallaš aanrõõžži tä'lvvsiid sââ'jj, ko'st lie čiččâm kue'ttsââ'j palddlõõžži. Päi'kk lij õhtt Uáđđivee'j kâäu'c seillam tä'lvvsiid sââ'jest.

VARK-vuâđđtöõllmõš:

Puârast seillam päi'kk, kââ'tt kooll Uáđđivee'j tä'lvvsiidi obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010081>

Kâ'dd: Aanar

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 63/91

Päi'kkñõmm: Nukkumajoki 5

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš; kõskkäiggsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Historiallaš aanrõõžži tä'lvvsiid sââ'jj, ko'st leät ka'rttjam vitmlo kue'ttsââ'j da jõnn ku'ķesnallšemkruugg mallsaž ķiuggân. Päi'kk lij õhtt Uáđđivee'j kääu'c seillam tä'lvvsiid sââ'jest.

VARK-vuáđđtõõllmõš:

Puârast seillam da vue'zzi tu'tķķuum päi'kk, kää'tt kooll Uáđđivee'j tä'lvvsiidi obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'ķest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010083>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kkñõmm: Nukkumajoki 8

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: kõskkäiggsaž; ru'vddpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Mââjķõsru'vddpâjjsaž le'be kõskkäiggsaž tä'lvvsiid päi'kk, ko'st lie låâi kue'ttsââ'jjed palddlõõžži nu'tt 230 mettar mää'tķest. Kue'ttsõõ'ji luáddõk lij kõskkmie'rin nu'tt 6 m da šuurmõs vue'ss tõin lie kuudčiõkksa. Päi'kk lij õhtt Uáđđivee'j kääu'c seillam tä'lvvsiid sââ'jest.

VARK-vuáđđtõõllmõš:

Puârast seillam päi'kk, kää'tt kooll Uáđđivee'j tä'lvvsiidi obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'ķest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010444>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kkñõmm: Nukkumajoki 9

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: kõskkäiggsaž; ru'vddpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Mââjķõsru'vddpâjjsaž le'be kõskkäiggsaž tä'lvvsiid sââ'jj, ko'st moree'nkuõlbbnest kuásttje vitt vue'llgaž tollsââ'jjraajâlm. Lââ'ssen täi lå'ddķe'rdempeä'Inn kuásttje puârast ķeädggas määddast meä'rte'mes, vue'llga tollsââ'jjraajâlm. Päi'kk lij õhtt Uáđđivee'j kääu'c seillam tä'lvvsiid sââ'jest.

VARK-vuáđđtõõllmõš:

Puârast seillam päi'kk, kää'tt kooll Uáđđivee'j tä'lvvsiidi obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päai'ķest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000011953>

993. Näkkälä 100782

Neahčil / smn / sms

Kunta: Enontekiö

Kohde: Näkkälä

Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Seitakivi sijaitsee Näkkäljärven luoteisrannalla lähellä järven rantaa. Se on yksittäinen siirtolohkare, jolle uhraaminen on alkanut 1100- ja 1200-lukujen taitteessa, ja jolle uhrataan yhä edelleen.

VARK-perustelut:

Näkkälän seita on eräs tunnetuimmista Länsi-Lapin seitakivistä. Se on ollut käytössä jo myöhäisrautakaudelta saakka. Kohde on helposti saavutettavissa.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010001>

se

Gielda: Eanodat

Čuozáhatnamma: Näkkälä

Tiippa: kulta- ja máinnasbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš; gaskaáiggálaš; ruovdeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Sieidegeađgu lea Neahčiljávrrí davveoarjegáttis, lahka jávrrí gátti. Dat lea ovttaskas sirdinlaiggahat, masa oaffaruššan lea álgán 1100- ja 1200-loguid doajáhagas, ja masa oaffaruššet ainge.

VARK-ákkastallan:

Neahčila sieidi lea okta eanemus dovddus Oarje-Sámi sieidegeđggiin. Dat leamašan anus jo maŋŋeruovdeáigodaga rájes. Báikái beassá álkit.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010001>

994. Oanehislattu 2 101375

Oanehislattu 2 / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Oanehislattu 2

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Utsjoen itärannan suojaisessa poukamassa sijaitseva kohde, jossa on neljä asumuspainannetta (4 x 8 m, syvyys 40 cm) sisältävä asuinpaikka ja kolme pyyntikuoppaa. Asumuspainanteet muistuttavat kivikauden lopun asumuspainanteita, joita tunnetaan muun muassa Pohjois-Norjasta ja Kuolan niemimaalta. Yksi asumuspainanne on vaurioitunut pyyntikuoppia kaivettaessa, joten esihistorialliset pyyntikuopat ovat asumuspainanteita nuorempia. Kohde on hyvin säilynyt.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt, harvinainen ja edustava kohde, jolla on runsaasti tutkimuspotentiaalia ja suuri nähtävyyssarvo.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000003155>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Oanehislattu 2

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Ohcejoga nuortagátti suddjes smávva luokta, mas leat njeallje ássandeađvašumi (4 x 8 m, čiknodat 40 cm) sisttisdoallan ássansadji ja golbma godderokki. Ássandeađvašumit muittuhit geađeáigodaga loahpa ássandeađvašumiid, maid dovdat earret eará Davvi-Norggas ja Guoládatnjárggas. Okta ássandeađvašupmi lea billašuvvan godderokkiid goaivvodettiin, nuba ovdahistorjjálaš godderokkit leat dáid nuorabut. Čuozáhat lea bures seilon.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon, hárvenaš ja ovddasteaddji čuozáhat, mas lea valjit dutkanpotentiála ja stuorra oainnusárvu.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000003155>

995. Pappila 101337

Báhppal / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Pappila

Tyyppi: asuinpaikat; kirkkorakenteet

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde on Utsjoen siidan kirkkopaikka, hallinnollinen ja yhteisöllinen keskus, jossa saamelaiset ovat kokoontuneet ainakin 1600-luvun alkupuolelta nykypäivään saakka. Alueella sijaitsee vuonna 1853 valmistunut Engelin kivikirkko ja vuonna 1843 rakennettu pappila, vanha hautausmaa ja Utsjoen sukujen markkinatuvat. Varhaisemmasta toiminnasta kertovat lukuisat asumusten ja alueella sijainneen Pyhän Ulriikan kirkon jäännökset.

VARK-perustelut:

Suomen saamelaisalueella ainutlaatuinen kohde, jossa 1600-luvulta alkaen sijainneen kentän vanhat asumusjäänteet ja vanhan kirkon jäänteet sijaitsevat paikalla, joka on yhä markkinapaikka ja aktiivisessa kirkollisessa käytössä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010037>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Pappila

Tiippa: ássanbáikkít; kirkoráhkadusat

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Čuozáhat lea Ohcejoga siidda kirkobáiki, hálddahuslaš ja searvvušlaš guovddáš, gos sápmelaččat leat čoaikkanan ainjuo 1600-logu álggu bealde otnábeaivvi rádjai. Guovllus lea jagi 1853 gárvvásmuvvan Engela geađgekirkku ja jagi 1843 huksejuvvon páhppal, boares hávdeena ja Ohcejoga sogaid kirkostobut. Ovddit doaimmain muitalan olu ássansajiid ja guovllus lean Bassi Ulriika kirku bázahasat.

VARK-ákkastallan:

Suoma sámevuovllus áidnalunddot čuozáhat, mas 1600-logu rájes lean gietti boares ássanbázahasat ja boares kirku bázahasat leat báikkis, mii lea ain márkanbáiki ja aktiivvalaš kirkolaš anus.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010037>

996. Peuralammet 100962

Goddeláddot / Peuralammet / Ká'ddlaaddu

Kunta: Inari

Kohde: Peuralammet

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kaksi kodanpohjaa (5 x 5 m) ja yhdeksän pyyntikuoppaa (halkaisija 3–4 m, syvyys 0,7–1 m), jotka sijaitsevat järvien välisellä kannaksella Sevettijärvellä Kolttien perinnetalon ja ortodoksisen kirkon hautausmaan ympäristössä. Kodat ja pyyntikuopat edustavat paikalla tapahtunutta eriaikaista toimintaa.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt asuinpaikka- ja pyyntikuoppakohde, joka on helposti saavutettavissa. Paikalla on pyyntikuopista kertovat opasteet.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000022789>

se

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Peuralammet

Tiippa: ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Guokte goahtesaji (5 x 5) ja ovcci godderokki (čadamihttu 3–4 m, čikŋodat 0,7–1 m), mat leat jávrriid gaskkas lean gutkos Čeavtjávrrí árbebartta ja ortodoksalaš kirku hávdeeatnama birra. Goađit ja godderokkit ovddastit báikki alde dáhpáhuvaan sierraáigge doaimma.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon ássansadje- ja godderoggečuozáhat, gosa beassá álkit. Báikkis leat godderokkiin muitalan oahpistangalbbat.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000022789>

smn

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Peuralammet

Tijppâ: aassâmsajeh; tuojjum- já ráhtimsajeh

Äigidem: ovdâhistorjálâš

Uánihis čuosâttâhvaldâlem:

Kyehti kuátivuáđu (5 x 5 m) já oovce pivdorogged (lyeddejeijee 3–4 m, kienjâlvuotâ 0,7-1 m), moh láá jaavrij koskâsii kuátkust Čevetjäävrist Nuorttâlij ärbivyehitáálu já ortodokslii kirho hävdieennâm pirrásist. Kuáđih já pivdorogeh ovdâsteh saajeest tábâhtum sieráágisii toimâm.

VARK-vuáđustâlmeh:

Pyereest siäilum aassâmsaje- já pivdoroggečuosâttâh, mii lii älkkeht juksâmist. Saajeest láá pivdoruugijn muštâleijee uápistemtaavluh.

Kárttá já lasetiäduh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000022789>

sms

Kâ'dd: Aanaar

Päi'kknõmm: Peuralammet

Šlaajj: jälstemsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Kue'htt kue'ttsââ'j (5 x 5 m) da ååu'c rövvaú'dded (luâddõk 3–4 m, čienjâlvuõtt 0,7–1 m) lie jaau'ri kõskksaž mue'tkkest Če'vetjääu'rest Saa'mi ä'rbvuõttpõõrt da ortodookslaž ceerkav ruõkkâmsââ'j pirrõõzzâst. Kuá'd da rövvaú'd oudste sââ'jest šõddâm jee'resäiggsaž toi'mmjummuž.

VARK-vuáđdtõõllmõš:

Puárast seillam jälstemsââ'jj- da rövvaú'ddpäi'kk, koon ärra peäss hie'lkeld. Sââ'jest lie rövvaú'din mušttleei vuä'pstemkõõlb.

Kartt da lââ'ssteäđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000022789>

997. Pielpajärven kirkkokenttä ja Inarinjärven hautasaaret 100483

Bielbajávrii kirkogieddi ja Anárjávrii hávdeanasullot

/ Piälppáájäävrii kirkkokieddi já Aanaarjäävrii hävdisuolluuh

/ Piälppáájääu'r ceerkavkē'dd da Aanaarjääu'r äü'ddsuõllu

VARK-alueen perustelu:

Historiallisen ajan kokonaisuus, johon kuuluu kirkkokenttä ja kirkon käytössä olleet kaksi hautasaarta. Kohdekokonaisuus liittyy inarinsaamelaisten käännytykseen kristinuskoon 1600-luvulta alkaen.

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 68/91

Kunta: Inari

Kohde: Pielpajärvi

Tyyppi: asuinpaikat; kirkkorakenteet

Ajoitus: historiallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010067>

Kunta: Inari

Kohde: Hautuumaasaari

Tyyppi: asuinpaikat; asuinpaikat; hautapaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen; kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010096>

Kunta: Inari

Kohde: Vanhahautuumaasaari

Tyyppi: asuinpaikat; asuinpaikat; hautapaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: historiallinen; kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010463>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Historjjálaš áiggi ollisvuolta, masa gullá kirkogieddi ja kirku anus lean guokte hávdeanasullo.

Čuozáhatollisvuolta laktása anáraččaid jorgalahttimii kristtalašvuhtii 1600-logu rájes.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuozáhagat:

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Pielpajärvi

Tiippa: ássanbáikkit; kirkoráhkadusat

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Bielbajávrrí (Stuorrâ Piälppáájávri) kirku ja kirkogieddi leat Stuorra Bieljávrrí gáttis. Gietti davvenuortaoasis šaddet suoinnit ja reatkkát ja doppe lea ain ceaggut 1754–1760 huksejuvvon Bieljávrrí ruossakirku, maid geavahedje 1800-logu loahpa rádjai. Dan ovdal giettis lei 1600-logu beallemuttus huksejuvvon Dronnet Kristiinná kirku. Čuozáhat lea anáraččaid dálvesiidna báiki, mas leat áican earálágan ráhkadusaid bázahusaid.

VARK-ákkastallan:

Bielbajávrrí kirku ja dan birastan kirkogieddi dahket Anárjávrrí Hávdeanasullo ja Boareshávdeanasulluin oppa Suoma mihttolávas áidnalunddot ja hárvanaš ollisvuoda, mii muitala anáraččaid jorgalahttimis kristtalašvuhtii 1600-logus gitta 1900-lohkui.

Kárta ja lassiedđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010067>

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Hautuumaasaari

Tiippa: ássanbáikkit; ássanbáikkit; hávdebáikkit; bargo- ja duddjonbáikkit

Áigemeroštallamat: historjjálaš; gaskaáiggálaš; geađgeáiggálaš

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 69/91

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Anárjávrrri Äijiha (Ádjásullo) davveoarjjabealde lean hávdeeana, mii leamašan anus Anár searvegotti Bielbajávri kirku hávdeenan jagiid 1793–1905. Hávdedađvašumiid leat gávdnan sulaid 1100. Lassin sullos leat áiggi dáfus meroštálakeahtes godderokkit (18 st.), manjit ruovdeáigodaga dahje gaskaáigásaš oamabordimat (2 st.) ja geađgeáigodaga ássansadji.

VARK-ákkastallan:

1800-logu hávdeanasuolu laktása guovllu kirkolaš álgoáigái 1600-logus 1900-lohkui, man áigge anáraččaid jorgalahtte kristtalašvuhtii. Čuožáhat gullá kirkobáikki ja guovtti hávdeanasuolu ollisvuhtii.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010096>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Vanhahautuumaasaari

Tiippa: ássanbáikkít; ássanbáikkít; hávdebáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš; geađgeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Anárjávrrri davvegáttis lean Jámešsuolu (Jaamišsuálu) laktása Bielbajávrrri kirku. Sullui hávdádedje ainjuo jagis 1700 jahkái 1793 anáraččaid, ja sullos leat áican sulaid 500 hávderokki. Sullos leat gávdnan lassin moadde goahtesaji, godderokki ja geađgeáigge ássansaji.

VARK-ákkastallan:

Anárjávrrri Hávdeanasuolu dahká Hávdeanasulluin sihke Bielbajávrrri kirkuin ja dan birastan kirkogittiin áidnalunddot ja hárvenaš ollisvuođa, mii muitala anáraččaid jorgalahttimis kristtalašvuhtii 1600-logus gitta 1900-lohkui.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010463>

sms

VARK-vuu'd vuáđđođttmōš:

Historiallaš ääi'j obbvuođtt, koozz kool ceerkav'kke'dd da ceerkav ää'nnmest leammaž kue'htt äü'ddsuöllu. Päi'kkobbvuođtt ohttan aanrōžži risttviōrru risttmō'sše 1600-lååggast ää'ljee'l.

Obbvuo'tte ko'lle puō'tti sââ'j/päi'k:

Kâ'dd: Aanar

Päi'kknōmm: Pielpajärvi

Šlaajj: jälstemsââ'j; ceerkavrajjâz

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš

Vuá'nkōs päi'k-kovvōs:

Piälppáájääu'r ceerkav da ceerkav'kke'dd lie Stuorrâ Piälppáájääu'r reeddast. Kee'dd, ko'st šâ'dde suei'n da kōskkâz, ääppalruōbdâst lij öinn ceäggad ii'jji 1754–1760 rajjum Piälppáájääu'r risttceerkav, koon ö'nnēš 1800-låågg loopp räija. Tōn ouddâl kee'ddest leäi 1600-låågg pie'llrää'jest rajjum Kongštar Kre'stten ceerkav. Päi'k'k lij aanrōžži tä'lvsiid sââ'j, ko'st leät vuâmmšam jee'resnallšem rajlmi paa3ztōōzzid.

VARK-vuâđđtööllmõš:

Piálppájääu'r ceerkav da tön pirrõotti ceerkavke'dd tuejje Aanarjääu'r äü'ddsuõlluivui'm Lää'ddjânnam mettkää'vest o'dinaknallšem da hää'rves obbvuođ, kää'tt muštâl aanrõõžži ristmest risttviõrru 1600-låggast 1900-lågg räija.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kest lää'ddkio'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010067>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kkñõmm: Hautuumaasaari

Šlaajj: jälstemsââ'j; jälstemsââ'j; äü'ddsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš; kõskkäiggsaž; keä'dgğpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Aanarjääu'r Ää'jjsuõllu (Äijih) reddviõstârpeä'lnn lij ruõkkâmsââ'jj, kää'tt lij leämmaž äâ'nnmest Aanar seä'brrkää'dd Piálppájääu'r ceerkav ruõkkâmsââ'jjen ii'jji 1793–1905. To'b lie kaunnâm nu'tt 1100 äü'ddsââ'jjed. Lää'ssen suõllust lie ääi'jeez peä'lnn meä'rtõõlkani rövvaäu'd (18 kpl), mââjkõsru'vvpâjjsaž le'be kõskkäiggsaž tollsââ'jraajâlm (2 kpl) da keä'dgğpâjjsaž jälstemsââ'jj.

VARK-vuâđđtööllmõš:

1800-lågg äü'ddsuâl õhttan vuu'd ceerkvallaš alggtõimjummša 1600-låggast 1900-lokku, koon ääi'j aanrõõžžid ri'steš risttviõrru. Päi'kk kooll ceerkavsââ'j da kuei't äü'ddsuõllu obbvuo'tte.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kest lää'ddkio'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010096>

Kâ'dd: Aanar

Päi'kkñõmm: Vanhahautuumaasaari

Šlaajj: jälstemsââ'j; jälstemsââ'j; äü'ddsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš; keä'dgğpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Aanarjääu'r tâ'vvreeddast lij Jaamišsualui (Vuä'mmruõkkâmsââ'jjsuâlgaž), kää'tt õhttan Piálppájääu'r ceerkva. Suâlga ruõ'kkeš ainâs ee'jjest 1700 ee'jj 1793 räija aanrõõžžid, da suõllust leät vuâmmšam nu'tt 500 äü'ddkää'pped. Suõllust leät kaunnâm lââ'ssen muä'dd kue'ttsââ'j, rövvaäu'did da keä'dgğpâjjsaž jälstemsââ'j.

VARK-vuâđđtööllmõš:

Aanarjääu'r Vuä'mmruõkkâmsââ'jjsuâl tuejjad Ruõkkâmsuõlluin di Piálppájääu'r ceerkvin da tön pirrõotti ceerkavkii'ddin o'dinaknallšem obbvuođ, kää'tt muštâl aanrõõžži ristmest risttviõrru 1600-låggast 1900-lågg räija.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/päi'kest lää'ddkio'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010463>

998. Ruijanpolun VARK-alue 101236

Ruijabálgá VARK-guovlu / Ruijapálgá VARK-kuávlv / Ruijapálggaz VARK-vu'vdd

Kunta: Sodankylä Inari

Kohde: Ruijanpolku

Tyyppi: kulkuväylät

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 71/91

Ajoitus: historiallinen

VARK-alueen perustelu:

Ruijan polun muinaisjäänöskohteesta valittiin mukaan Sompion luonnonpuistossa kulkeva noin 8 kilometrin pituinen osuus. Polkuosuudella on runsaasti reitin merkitsemiseksi tehtyjä kivilatomuksia ja mäntyjen runkoihin veistettyjä pilkkoja.

Lyhyt kohdekuvaus:

Ruijanpolku on osa ikivanhaa Ruijanreittiä, joka on aikoinaan kulkenut Perämereltä Saariselän tunturialueen kautta Jäämerelle eli Ruijan rannikolle. Reitin vanhin kirjallinen maininta on 1500-luvun lopulta. Polku erottuu maastossa noin puoli metriä leveänä kulku-urana. Se on merkitty maastoon kivilatomuksin ja mäntyjen kylkiin veistetyin pilkoin. Reitti on kunnostettu viimeisen kerran 1800-luvun lopussa.

VARK-perustelut:

Ruijanpolku on osa ikivanhaa Ruijanreittiä, jota on kuljettu Perämereltä Ruijan rannikolle. Polku on Lapin vanhin tunnettu maareitti.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000032423>

se

Gielda: Soađegilli Anár

Čuožáhatnamma: Ruijanpolku

Tiippa: johtinfávllit

Áigemeroštallamat: historjjálaš

VARK-guovllu ákkastallan:

Ruija bálgá dološmuitobázahasčuožáhagas válljejedje mielde Soabbada luonddumeahcis lean 8 kilomehtera guhkkosaš oasi. Bálggesoasis leat valjit máđija merkemii dahkkon geađgebordima ja beziide vullojuvvon mearkkat.

Oanehaš čuožáhatgovvadás:

Ruijabálggis lea oassi dološ Ruijabálgás, mii lea iežas áiggis johtán Mearrabađas Suoločielggi duottarguovllu bokte Jiekŋamerrii dahje Ruija riddui. Johtolaga boarráseamos girjjálaš máinnašupmi lea 1500-logu loahpas. Bálggis oidno eatnamis sulaid mehterbeale govda johtinluoddan. Dat lea merkejuvvon eatnamii geađgebordimiiguin ja beziide čullojuvvon mearkkaiguin. Johtolat lea ordnejuvvon maŋimuš háve 1800-logu loahpas.

VARK-ákkastallan:

Ruijabálggis lea oassi dološ Ruijamáđijas, man mielde leat johtán Mearrabađas Ruijarittu rádjai. Bálggis lea Lappi boarráseamos dovddus eanamáđidja.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000032423>

smn

Kieldâ: Suáđikylá Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Ruijanpolku

Tijppâ: jotteemuáliih

Museovirasto

Musealágádus
Museovirgádâh
Mu'zeikoontâr

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK
Saamelaisten kotiseutualue
VARK-alueet 975-1011
31.1.2023 Sivu 72/91

Äigidem: historjalâš

VARK-kuávlvlu vuáđustállâm:

Ruija pálgá toovlášmuštočuosáttuvâst väljejui mielđ Suobbâd luándumeecist jotte suullân 8 kilomeetter kukkosâš uási. Pálgisuásist láá valjeest kiäinu merkkim várás rahtum keđgipardoseh já peesij rungoid čuoppum verâstuvah.

Uánihis čuosáttâhvaldálem:

Ruijapáalgis lii tovláá Ruijakiäinu uási, mii lii aigijnis jottáám Merâpoodâst Suáluičielgi tuodârkuávlvlu peht Jienjâmeerân adai Ruija riidon. Kiäinu puárásumos kirjâlâš mainâšume lii 1500-lovo loopâst. Páalgis tiättoo enâđuvâst suullân meetterpele kobdosâš jotteemkiäinun. Tot lii merkkejum enâđâhân keđgipardosijguin já peesij sijđoid čuoppum verâstuvâiguin. Kiäinu lii tivvum majemuu tove 1800-lovo loopâst.

VARK-vuáđustâlmeh:

Ruijapáalgis lii tovláá Ruijakiäinu uási, mii lii juttum Merâpoodâst Ruija riidon. Páalgis lii Laapi puárásumos tubdum eennâmkiäinu.

Kártta já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000032423>

sms

Ká'dd: Suá'djel Aanar

Päi'kkñõmm: Ruijanpolku

Šlaajj: jáá'ttemkeäin

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš

VARK-vuu'd vuáđđõõttmõš:

Ruija pálggaz tuál'jõžpaa3ztõspäi'kkest va'lljeeš mie'ldd Sompio luáttmuõrrkarddsest joo'tti nu'tt 8 kilomettar kookkaž vue'zz. Pää'ljesvue'zzest lie jiännai keäin mie'rkkēem diõtt tuejjuum uur da pie'zzid viârstum pelkstõõgg.

Vuá'nkõs päi'kk-kovvõs:

Ruijapää'ljes lij vue'ssen tuál'jõž Ruijakeäinast, kää'tt lij mätmešt jááttam Puáššmiârâst Suâlciõ'lj tuõddârvue'd päi'k Jiõŋŋmie'rre le'be Ruija reddtõ'kke. Keäin puársummus keerjlaž peäggtõs káunnai 1500-låågg looppâst. Pää'ljes kuásttai mie'ccest nu'tt peäl mettar kobddi jáá'ttemkeäinnan. Tõtt lij mie'rkkuum meacca uurivui'm da pie'zzid viârstum pii'lktivui'm. Keäin leät teevvam mâaimõs vuâra 1800-låågg looppâst.

VARK-vuáđđtõõllmõš:

Ruijapää'ljes lij vue'ssen tuál'jõž Ruijakeäinast, koon mie'ldd leät jááttam Puáššmiârâst Ruija reddtõ'kke. Pää'ljes lij Lappi puársummus tobddum mäddkeäinn.

Kartt da lâá'ssteäđ sâá'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000032423>

999. Saamelaismuseon ja Vuopajan asuinpaikka-alueet 100503

Sámemusea ja Vuohpi ássansadjeguovllut / Säämimuseo já Vyepee aassâmsajekuávlvlu /
Sää'm-museo da Vyepeenjaarg jâlstemsâá'jjvuud

VARK-alueen perustelu:

Kaksi vierekkäistä kohdetta muodostavat Juutuanjoen suulle ja Inarijärven rantaan yli kilometrin pituisen ja poikkeuksellisen monipuolisen arkeologisen kohdekokonaisuuden, jossa on edustettuna lähes kaikki jääkauden jälkeiset ajanjaksot.

Kunta: Inari

Kohde: Saamen museo / Vuopaja

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: keskiaikainen; kivikautinen; rautakautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010013>

Kunta: Inari

Kohde: Vuopaja pohjoinen

Tyyppi: asuinpaikat; asuinpaikat; maarakenteet; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: ajoittamaton; kivikautinen; varhaismetallikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010014>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Guokte bálddalaš čuožáhaga dahket Juvddu njálbmái ja Anárjávrrri gáddái badjel kilomehtera guhkkosaš ja spiehkastatlaš mánggabealat arkeologalaš čuožáhatollisvuoda, mas ovddastuvvon leat measta buot jiekŋaáiggi maŋŋá lean áigodagat.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuožáhagat:

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Saamen museo / Vuopaja

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: gaskaáiggálaš; geađgeáiggálaš; ruovdeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Sámemusea Siidda birra, Juvddu njálmmis lean viiddis ja guhkká geavahuvvon ássansadjeguovlu. Geavatláčat čuožáhat lea seammá ássansadji ádjaga nuppe bealde lean Vuohppi davvi -nammasaš ássansajiin. Jo mesolihtalaš geađgeáigodagas jiekŋaáiggi maŋŋá lean pionearaássama áigge álgán ássan lea joatkašuvvan neolihtalaš geađgeáigodaga ja árametállaáigodaga čađa. Nuoramus ássanmutter leat maŋit ruovdeáigodagas ja gaskaáiggis. Čuožáhaga leat dutkan viidát. Guovllus leat gávdnan earret eará goahtesajiid ja olu oapmaniid.

VARK-ákkastallan:

Mánggabealat ja mearkkašahti ássansadji, mas lea spiehkastatlaš guhkes geavahanhistorjá Lappi boarráseamos ássama áiggis gitta áramus sámeálbmogii. Čuožáhat gullá viiddis ja mearkkašahti Juvdunjálmmis lean ássansadjeguovlui.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010013>

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Vuopaja pohjoinen

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 74/91

Tiippa: ássanbáikkít; ássanbáikkít; eanaráhkadusat; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: áigemeroštálakeahtes; geađgeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Viiddis, ainjuo mesolihtalaš geađgeáigodahkii ja árametállaáigodahkii áigemeroštallon ássansadji lea Juvddu njálmis ja Anárjávri gáttis. Geavatlaččat čuožáhat lea seammá ássansadji ádjaga nuppe bealde lean Sámemusea / Vuohppi davvi -nammasaš ássansajiin. Dutkamiid mielde ássama oaivedeaddu leamašan mesolihtalaš geađgeáigodagas ha árametállaáigodagas, muhto jáhkkimis viiddis guovllus leamašan ássan maidái dávjjibut go dálá dutkandieđuid mielde.

VARK-ákkastallan:

Viiddis, oassái dutkojuvvon ássansadjeguovlu, mas leamašan ássan ainjuo mesolihtalaš geađgeáigodagas ja árametállaáigodagas. Čuožáhat gullá viiddis ja mearkkašahtti Juvdunjálmis lean ássansadjeguvlui.

Kárta ja lassidieđut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010014>

smn

VARK-kuávlu vuáđustállâm:

Kyehti paldâlâs čuosáttuv hammiv Juvduujuuvâ njáálmán já Aanaarjávri riidon paijeel kilomeetter kukkosii já eromáš maangâpiälálii arkeologáálii čuosáttáhubâlášvuodâ, mast láá ovdástum masa puoh jienääáigi maņasiij áigáduvah.

Ubâlášvuotân kuleh čuávuvááh čuosáttuvah:

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Saamen museo / Vuopaja

Tijppâ: aassâmsajeh

Áigidem: koskááigásâš; keđgipaje áigásâš; ryevdipaje áigásâš; arâmeetaalpaje áigásâš

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Säämimuseo Siida pirrâsist, Juvduujuuvâ njáálmist leijee vijđes já kuhháá kevttum aassâmsajekuávlu. Keevâtlávt čuosáttáh lii siämmáš aassâmsaje paldâlâs aijuu nube riddoost leijee Vyepee tave -nommâsijn aassâmsoojijn. Jo mesoliitlii keđgiääigist jienääáigi maņasii pioneeraassâm ääigi álgám aassâm lii jotkum saajeest neoliitlii keđgiääigi já tooláášmeetaalpaje čoodâ. Nuorâmuuh aassâmmudoh áigiduvvoje maņesryevdipajan já koskááigán. Čuosáttáh lii vijđáht tutkum. Kuávlust láá kavnam eereeb iárrás kuátivuáđuid já maangâid omâniid.

VARK-vuáđustálmeh:

Maangâpiälásâš já merhášittee aassâmsaje, mast lii spiekâsteijee kuhes kevttimhistorjá Laapi puárásumos aasâd ääigist ain toolááš sámiaalmugân. Čuosáttáh kulá vijđes já merhášittee Juvduujuuvâ njáálmist leijee aassâmsajekuávlun.

Kárttá já lasetiáđuh čuosáttuvást suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010013>

Kieldâ: Aanaar

Čuosáttáhnommâ: Vuopaja pohjoinen

Tijppâ: aassâmsajeh; aassâmsajeh; eennâmráhtuseh; tuoijum- já ráhtimsajeh

Áigidem: äigidhánnáá; keđgipaje áigásâš; arâmeetaalpaje áigásâš

Museovirasto

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 75/91

Uánihis čuosáttáhvaldálem:

Vijđes, aainâs-uv mesoliitlâš keđgiááigán já tooláášmeetaalpajan äigidum aassâmsaje lii Juvduujuuvâ njäälmist já Aanaarjäävri riddoost. Keevâtlávt čuosáttáh lii siämmáš aassâmsaje paldâlâs, aijuu nube riddoost leijee Säämi museo / Vypepee -nommâsijn aassâmsoojijn. Tutkâmušâi vuáđuld aassâm váldutiáddu lii lamaš mesoliitlii keđgiääigist já tooláášmeetaalpaajeest, mutâ tuodânalâsávt vijđes kuávlust lii lamaš aassâm meiddei eenâb áigáduvâi ko táálâš tutkâmuštiätu tiätá.

VARK-vuáđustâlmeh:

Vijđes, uásild tutkum aassâmsajekuávlun, kost lii lamaš aassâm aainâs-uv mesoliitlii keđgiääigi já tooláášmeetaalpaajeest. Čuosáttáh kulá vijđes já merhâšittee Juvduujuuvâ njäälmist leijee aassâmsajekuávlun.

Kárttá já lasetiáđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010014>

sms

VARK-vuu'd vuáđđõötmõš:

Kue'htt palddlõs päi'kk tvejee Juvduujoogg njälmma da Aanaarjääu'r riddu pá'jjel kilomettar kookka da čorstei nalla määngpeällsaž arkeolooglaž päi'kkobbvuõđ, ko'st lie oudstum älddsin puk jiõngpââ'j mánja puáttam äi'gğpââ'j.

Obbvuo'tte ko'lle puõ'tti sââ'j/päi'kk:

Kâ'dd: Aanaar

Päi'kknõmm: Saamen museo / Vuopaja

Šlaajj: jälstemsââ'j

Ääi'jtummuž mie'ldd: kōskkäiggaž; keä'dgğpâjjsaž; ru'vddpâjjsaž; ouddmetallpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Sää'm-museo Siida pirrõõzzâst, Juvduujokknjää'lmest lij veiddsõs da kuu'kk õnnum jälstemsââ'jju'vdd. Tuõttvuõđâst päi'kk lij seamma jälstemsââ'jj palddlõs vuäj nuu'bb peä'lnn le'ddi Vypepeenjargg tâ'vv - nõmmsaž jälstemsõõ'jin. Ju'n mesoliittlaž keä'dgğpââ'jest jiõngpââ'j mánja puáttam pionee'raaztummuž ääi'j älggam aaztummuš lij juátkkjam sââ'jest neoliittlaž keä'dgğpââ'j da ouddmetallpââ'j čõõđ. Nuõrmõs aaztempoõd lie leämmaž mââjkõsru'vddpââ'jest da kōskkäi'jest. Päi'kk leät tu'tkkääm veiddsânji. Vuu'dest leät kaunnâm jeä'rbi mie'ldd kue'ttsõõ'jid da määngid kiuggnid.

VARK-vuáđđtõõllmõš:

Määngpeällsaž da miârktei jälstemsââ'jj, ko'st lij čorsteinalla ku'kes ää'nnehistoria Lappi puärrsummus aaztõõz ääi'jest vuõssmõs sä'mmlai räjjä. Päi'kk kooll veiddsõs da miârktei Juvduujokknjää'lm jälstemsââ'jjuõdda.

Kartt da lââ'ssteäđ sââ'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010013>

Kâ'dd: Aanaar

Päi'kknõmm: Vuopaja pohjoinen

Šlaajj: jälstemsââ'j; jälstemsââ'j; mäddrajjâz; tuâjj- da vaalmštempäi'kk

Ääi'jtummuž mie'ldd: ääi'jt'em; keä'dgğpâjjsaž; ouddmetallpâjjsaž

Vuá'nkõs päi'kk-kovvõs:

Veiddsõs, aainâs mesoliittlaž keä'dgǵpââ'jest da ouddmetallpââ'jest ââ'nmest leämmaž jälstemsââ'jj lij Juvduujokknjää'lmest da Aanarjääu'r reeddast. Tuõttvuõðâst päi'kk lij seämma jälstemsââ'jj palddlõs vuä j nuu'bb peä'lnn le'ddi Sää'm-museo Siida / Vyeppeenjargg-nõmmsaž jälstemsõõ'jin. Tu'tkkummši vuâðald aaztõõzz vä'lddteädd lij leämmaž mesoliittlaž keä'dgǵpââ'jest da ouddmetallpââ'jest, leäša lij viggâmnalla, što veiddsõs vuu'dest lij leämmaž aaztõs še änn'jõž tu'tkķeemteäðain čo'rsteel määng äi'gǵpââ'j ääi'j.

VARK-vuâðdtõõllmõš:

Veiddsõs, vue'zzi tu'tkķuum jälstemsââ'jjvu'vdd, ko'st leät jälstam aainâs mesoliittlaž keä'dgǵpââ'jest da ouddmetallpââ'jest. Päi'kk kooll veiddsõs da miârkteei Juvduujokknjää'lm jälstemsââ'jjvouda.

Kartt da lâä'ssteäð säâ'jest/päai'kest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010014>

1000. Sieddesaiva 100855

Sieiddesáiva / smn / sms

Kunta: Enontekiö

Kohde: Sieddesaiva

Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Sieddesáivan seitakivi on suuri keskeltä kahtia haljennut siirtolohkare, joka erottuu puuttomassa tunturimaisemassa selkeästi. Kiven itä- ja länsipäiden profiileissa on nähtävissä antropomorfisia piirteitä. Historialliseen aikaan ajoittuvalle seidalle on uhrattu satoja vuosia, ja nykyaikaisia uhrauksia on sijoitettu sen reunalla sijaitsevaan kuppimaiseen uhrikoloon. Lisäksi retkeilijät ovat tuoneet seidalle suuria poronsarvia.

VARK-perustelut:

Tunnettu ja hyvin erottuva historiallisen ajan seita, joka on yhä käytössä. Kohteella on tutkimushistoriallista arvoa, sillä 1900-luvun alkupuolella seidalla koekaivauksia suorittanut L. I. Itkonen kuuluu merkittäviin lappologeihin.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010006>

se

Gielda: Eanodat

Čuozáhatnamma: Sieddesaiva

Tiippa: kulta- ja máinnasbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Sieiddesáivva sieidegeađgi lea stuoris, guovdu luoddanan sirdinlaiggahat, mii oidno muorahis duottareanadagas čielgasit. Geađggi nuorta- ja oarjegeaži profiillain leat oaidnimis antropomorfalaš sárgosat. Historjjálaš áiggi sieidái leat oaffaruššan čuđiid jagiid, ja ođđa áigge oaffaruššamiid leat bidjan dan ravddas lean gohpalágan oaffargohpái. Lassin vándardeaddjit leat buktán sieidái stuorra bohccočorvviid.

VARK-ákkastallan:

Dovddus ja bures oidnon historjjálaš áiggi sieidi, mii ain lea anus. Čuožáhagas lea dutkanhistorjjálaš árvu, go 1900-logu álgo bealde sieiddis iskkusrogamiid dahkan L. I. Itkonen gullá mearkkašahtti lappologaide.

Kárta ja lassiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=47010006>

1001. Sieiddegeađgi 2 100931

Sieiddegeađgi 2 / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Sieiddegeađgi 2

Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Tenon itärannalla, kivikkoisessa ja melko jyrkässä rinteessä sijaitseva vaakasuorasti pitkänomainen seitakivi (5 x 3,5 x 2 m), jonka toisessa päässä on lähes miehenmentävä onkalo. Tutkimusten perusteella seidalle on uhrattu 1100-luvulta 1600-luvulle.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt, tunnettu ja helposti saavutettava seitakivi, jolle on todistetusti uhrattu 1100-luvulta 1600-luvulle.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010016>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuožáhatnamma: Sieiddegeađgi 2

Tiippa: kulta- ja máinnasbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš; gaskaáiggálaš; ruovdeáiggálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Deanu nuortagáttis, juvves ja viehka ceakko vielttis lean laskut guhkeslágan sieidegeađgi (5 x 3,5 x 2 m), man nuppi geažis measta olbmo sturrosaš guovdnji. Dutkamušaid vuodul sieidái leat oaffaruššan 1100-logus 1600-lohkui.

VARK-ákkastallan:

Bures seilon ja dovddus sieidegeađgi man lusa lea álki beassat ja masa duođastusaid mielde leat oaffaruššan 1100-logus 1600-lohku.

Kárta ja lassiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010016>

1002. Siuttavaara 100859

Čivttavárri / Čivtvääri / Čivttavää'rr

Kunta: Inari

Kohde: Siuttavaara

Tyyppi: asuinpaikat; asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: kivikautinen; rautakautinen; varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Myöhäiselle rautakaudelle ja keskiajalle ajoittuva asuinpaikka, jossa on havaittavissa 20 suorakaiteen tai soikion muotoista liesilatomausta rivissä noin sadan metrin matkalla. Rivistä pohjoiseen on vielä neljä latomuksen erillinen ryhmä. Kyseessä on osin tutkittu saamelainen talviasuinpaikka, jonka voimakkaan asutusvaihe ajoittuu 800-luvulta 1400 luvulle. Lisäksi paikalla on kolme varhaismetallikaudelle ajoittuvaa pyyntikuoppaa ja kivikautinen asuinpaikka. Pyyntikuoppien todennäköisin käyttövaihe ajoittuu väille 920–750 eaa. Vain pieni osa kohteesta on tutkittu kaivauksin.

VARK-perustelut:

Monipuolinen ja tutkimushistoriallisesti merkittävä kohde, jonka tunnetut käyttövaiheet ajoittuvat kivikaudelle, varhaismetallikaudelle sekä rautakauden ja keskiajan taitteeseen.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010370>

se

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Siuttavaara

Tiippa: ássanbáikkít; ássanbáikkít; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš; ruovdeáiggálaš; árametállaáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Manjit ruovdeáigodahkii ja gaskaáigái meroštallon ássansadji, mas sáhtta oaidnit 20 njuolgoravddat dahje ovála oamabordima ráiddus sulaid 100 mehtera mátkkis. Ráiddus davás lea vel njealji bordima sierra joavku. Gažaldagas lea oassái dutkojuvvon sápmelaš dálvesiida, man fámoaleamos ássanmuddu leamašan 800-logus 1400-lohkui. Lassi báikkis leat golbma árametállaáigodahkii gullelaš godderokki ja geađgeáigge ássansadji. Godderokkit leamašan jáhkkimis anus 920–750 oáá. Dušše unna oassi čuozáhagas lea dutkojuvvon roggamiiguin.

VARK-ákkastallan:

Mánngabealat ja dutkanhistorjjálaččat mearkkašahtti čuozáhat, man dovddus ávkkástallanáigodagat leat geađgeáiggis, árametállaáigodahkii sihke ruovdeáigodaga ja gaskaáigge doajáhahkii.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010370>

smn

Kieldá: Aanaar

Čuosáttáhnommá: Siuttavaara

Tiippá: aassámsajeh; aassámsajeh; tuoijum- já ráhtimsajeh

Áigidem: keđgipaje áigásáš; ryevdipaje áigásáš; arámeetaalpaje áigásáš

Uánihis čuosáttáhvaldâlem:

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 79/91

Manjesryevdipajan já koskâáigán äigidum aassâmsaje, kost puáhtá huámášiđ 20 njuálgučievvâg tai kuhendâlâšjurbâs hámásii oommânpardos raddalâsâst suullân čyeti meetter määđhist. Raddalâsâst tavaskulij láá vala nelji pardos sierânâs juávkku. Koččâmušâst lii uásild tutkum sâmmilâš tälviaassâmsaje, mon vuáimáamus aassâmmuddo äigiduvvoo 800-lovvoost 1400-lohon. Lasseen saajeest láá kulmâ tooláášmeetaalpajan äigidum pivdoroge já keđgiáigásâs aassâmsaje. Pivoruugij tuodânalásumos kevttimmuddo äigiduvvoo 920–750 oaa. kooskân. Tuše uccâ uási čuosâttuvâst lii tutkum kuáivumáin.

VARK-vuáđustâlmeh:

Maangâpiälâlâš já tutkâmušhistorjálávt merhâšittee čuosâttâh, mon tubdum kevttimmudoh äigiduvvojeđ keđgiáigán, tooláášmeetaalpajan sehe ryevdipaje já koskâääigi mulsuumân.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010370>

sms

Ká'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Siuttavaara

Šlaajj: jälstemsââ'j; jälstemsââ'j; tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: keä'dgğpâjjsaž; ru'vddpâjjsaž; ouddmetallpâjjsaž

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Mââjkõs ru'vddpââ'jest da kōskkääi'jest ââ'nnmest leämmaž jälstemsââ'jj, ko'st kuâsttje 20 nelljčičiõgg le'be ku'kesnallšemkruugg mallsaž tollsââ'jjraajlmed palddlõõžži nu'tt čue'd mettar mää'tkest. Rääidast tââvas lie veäl neellj tollsââ'jjraajâlm pääđjoukk. Kõõččmõõžžâst lij vue'zzi tu'tkkuum sää'm tä'lvjeällsââ'jj, koon viõkkšummus jälstempââ'jj vuäll 800-låaggast 1400-lokku. Lââ'ssen pääi'kest lie koumm ouddmetallpââ'jest ââ'nnmest leämmaž rōvväü'd da keä'dgğpâjjsaž jälstemsââ'jj. Lij viggâmnalla, što rōvväü'd lie leämmaž ââ'nnmest 920–750 oaa. kōskksaž ääi'j. Tä'lk siõm vue'zz pääi'kest leät tu'tkkääm kuáivmõõžživui'm.

VARK-vuáđđtõõllmõš:

Määngpeällsaž da tu'tkkēemhistoriallšânji miärkteei päi'kk, koon tobddum ââ'nnempoodd lie keä'dgğpââ'jest, ouddmetallpââ'jest di ru'vddpââ'j da kōskkääi'j kōõskâst.

Kartt da lââ'ssteäđ säâ'jest/pääi'kest lää'ddiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010370>

1003. Sotajoen suupankki 101139

Soahtejoga njálbmebánka / Čuđejuuvâ njälmi / Čuđejoogg Suupankki

Kunta: Inari

Kohde: Sotajoen suupankki

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

1870-luvulla alkaneeseen kullanhuhdontaan liittyvä muinaisjäännös, johon kuuluu suuri turpeesta puhdistettu huhdontakivikko, satoja metrejä pitkiä vesikanavia, kämppien jäännöksiä ja erilaisia kullankaivuuseen liittyviä kaivantoja.

VARK-perustelut:

Laaja ja ainutlaatuinen 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun kullanhuuhtonnan historiasta kertova kokonaisuus Ivalojoen varrella.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018459>

se

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Sotajoen suupankki

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

1870-logus álgán golledoidimii laktásan dološbázahas, masa gullá stuorra lavnnjis buhtistuvvon doidingárggu, čuđiid mehteriid guhkes čáhcekanálat, barttaid bázahasat ja earálágan golledoidimii laktásan roggamat.

VARK-ákkastallan:

Viiddis ja áidnalunddot 1800-logu loahpa ja 1900-logu álggu golledoidima historjjás mitalan ollisvuohta Avviljoga guoras.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018459>

smn

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Sotajoen suupankki

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Áigidem: historjálâš

Uánihis čuosâttâhvaldâlem:

1870-lovvoost álgám kolletoidemân lahtojieje toovlášpasâttâs, moos kuleh stuorrâ lavneest putestum toidemjuovâ, mangáčyeh meetterid kuhes čäciuílih, kámpái pasâttâsah já jieškote-uvlágán kolletoidemân lahtojieje kuáivumeh.

VARK-vuáđustâlmeh:

Vijđes já áinoošlajâsâš 1800-lovo loopâ já 1900-lovo aalgâ kolletoidem historjást muštâleijee ubâlâšvuotâ Avveeljuuvâ piällást.

Kárttá já lasetiäđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018459>

sms

Ká'dd: Aanaar

Päi'kknõmm: Sotajoen suupankki

Šlaajj: tuáj- da vaalmštempäi'k

Ää'jtummuž mie'ldd: historiallaš

Vuä'nkös päi'kk-kovvös:

1870-lååggast ålggam kå'lltåiddmõ'sše õhttneei tuål'jõžpaa33tõs, koozz ko'lle jõnn lõõu'njin pu'tstum tåiddamjuõvv, čuo'di mettri kookka čää'cckanaal, ķeampai paa33tõõzz da jee'resnallšem kå'lltåiddmõ'sše õhttneei kää'v.

VARK-vuâđđtõõllmõš:

Veiddsõs da o'dinaknallšem 1800-låågg loopp da 1900-låågg aalg kå'lltåiddmõõžž historiast mušttleei obbvuo'tt Å'vveljoogg kuånņsest.

Kartt da lââ'ssteâđ sââ'jest/pääi'ķest lââ'ddķiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000018459>

1004. Stuorrahanoaivi (Stuor-oivi) 101283

Stuorrahanoaivi (Stuor-oivi) / smn / sms

Kunta: Enontekiö

Kohde: Stuorrahanoaivi (Stuor-oivi)

Tyyppi: taide, muistomerkit

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Enontekiöllä Stuorrahanoaivin huipulla sijaitsee yksi Suomen kuudesta Unescon maailmanperintökohteena suojellusta Struven ketjun pisteistä. Ensimmäinen piste mitattiin vuonna 1850 ja toinen 1852. Molemmat pisteet on merkitty kiveen kaiverretuilla risteillä.

VARK-perustelut:

Struven ketjun mittauksista lähtien Stuorrahanoaivin piste on ollut yksi Suomen geodeettisista peruspisteistä. Kohde on yksi Suomen kuudesta Struven ketjun mittapisteestä, joka on osa UNESCO:n maailmanperintökohdetta.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014145>

se

Gielda: Eanodat

Čuožáhatnamma: Stuorrahanoaivi (Stuor-oivi)

Tiippa: dáidda, muitomearkkat

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvadás:

Eanodagas Stuorrahanoaivvi alázis lea okta Suoma guđa Unesco máilmmiárbečuožáhahkan suodjaluvvon Struve gollosa čuoggáin. Vuosttas čuokkis mihtiduvvui jagi 1850 ja nubbi 1852. Goabbáge čuokkis lea merkejuvvon geađgái gohppojuvvon ruossain.

VARK-ákkastallan:

Struve gollosa mihtidemiid rájes Stuorrahanoaivvi čuokkis leamašan okta Suoma geodehtalaš vuodđočuoggáin. Čuožáhat lea okta Struve gollosa mihtidančuoggáin, mii lea oassi UNESCO máilmmiárbečuožáhat.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014145>

1005. Suttésája 101262

Suttésája / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Suttésája

Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Pyhä lähde (gáldu), joka on ollut satoja vuosia Karigasniemen alueen saamelaisten pyhä paikka. Lähde muodostaman kirkasvetisen lammen (Suttésgáldu), josta Sulajoki (Suttésjohka) ja Sulaoja saavat alkunsa. Lähteen itäpuolella tiedetään olleen palvontapaikka vielä 1900-luvun alkupuolella. Paikalla on edelleen suuri merkitys paikallisille.

VARK-perustelut:

Yksi harvoista Suomesta tunnetuista saamelaisten pyhistä lähteistä. Hyvin säilynyttä kohdetta ei ole tutkittu tarkemmin, mutta sen nimi ja suullinen perimätieto viittaavat paikan käyttöön palvontapaikkana.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000913>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Suttésája

Tiippa: kulta- ja máinnasbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Bassi gáldu, mii leamašan jahkečuđiid Gáregasnjárgga guovllu sámiid bassi báiki. Gáldu dahká šerresčázát láddo (Suttésgáldu), mas Suttésjohka ja Suttésája álget. Gáldu nuortabealde diehtit lean bálvvosbáikki vel 1900-logu álgo bealde. Báikkis lea ain mearkašupmi báikkálaččaide.

VARK-ákkastallan:

Okta háreve Suomas dovdojuvvon sámiid bassi gálduin. Bures seilon čuozáhaga eai leat dutkan dárkileappot, muhto dan namma ja njálmmálaš árbediehtu čujuhit báikki ávkkástallamii bálvvosbáikin.

Kárta ja lassidieđut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000913>

1006. Tuiskujoen suu 101276

Tuiskujoen suu / Tuiskujoen suu / Tuiskujoen suu

Kunta: Sodankylä

Kohde: Tuiskujoen suu

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: ajoittamaton; esihistoriallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Laaja, kookkaiden ja muodoltaan pyöreiden tai soikeiden pyyntikuoppien muodostama pyyntikuoppajärjestelmä (35 kpl, halkaisija pääosin 3–5 m, syvimät yli 1 m). Kansallispuistossa sijaitsevakohte on näyttävä ja hyvin säilynyt. Kuoppajonot seuraavat jokivartta ja jokien välisen kankaan reunaan. Kohde on esihistoriallinen, mutta tarkemmin ajoittamaton.

VARK-perustelut:

Erittäin hyvin säilynyt ja poikkeuksellisen näyttävä esihistoriallinen pyyntikuoppajärjestelmä, joka sijaitsee suositun retkeilyreitien varrella.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000520>

se

Gielda: Soađegilli

Čuožáhatnamma: Tuiskujoen suu

Tiippa: bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: áigemeroštálakeahtes; esihistorjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Viiddis, stuorra ja hámi dáfus jorba ja ovála godderokkiid dahkan godderoggevuogádat (35 st., čađamihttu eanaš 3–5 m, čiekŋalepmosat badjel 1 m). Álbmotmeahcis lean čuožáhat lea fiinna ja bures seilon. Roggeráiddut čuvvot johkaguora ja jogaid gaska guolbana ravdda. Čuožáhat lea ovdahistorjjálaš, muhto dárkileappot meroštálakeahtes áiggi dáfus.

VARK-ákkastallan:

Hui bures seilon ja spiehkastatlaš fiinna ovdahistorjjálaš godderoggevuogádat, mii lea bivnnuhisvándardanmáđija guoras.

Kárta ja lassidiedut čuožáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000520>

smn

Kieldâ: Suáđikylá

Čuosáttâhnommâ: Tuiskujoen suu

Tijppâ: tuoijum- já ráhtimsajeh

Áigidem: áigidhánnáá; ovdâhistorjáláš

Uánihis čuosáttâhvaldâlem:

Vijđes, stuorrâ já jurbâ tâi kuhendâlášjurbâ pivdoruugij hammim pivdoroggevuáhádâh (35 pt:d, lyeddejeijee iánááš 3–5 m, kienâlumoseh paijeel 1 m). Aalmuglášmeecist leijee čuosáttâh lii uáli fiijnes já pyereest siäilum. Roggemieldálâsah čuávuh juuvâ já juuvâi koskâsii kuolbân roobdâ. Čuosáttâh lii ovdâhistorjáláš, mutâ târhibeht ääigidmettum.

VARK-vuáđustâlmeh:

Eromâš pyereest siäilum já eromâš fiijnes ovdâhistorjáláš pivdoroggevuáhádâh, mii lii pivnohis vandârdemkiäinu piällást.

Kártttá já lasetiäđuh čuosáttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000520>

sms

Ká'dd: Suá'đjel

Päi'kkñõmm: Tuiskujoen suu

Šlaajj: tuâjj- da vaalmštempäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: ääi'jt'em; vuõsshistoriallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Veiddsõs, jõnn da hää'meez peä'lnn jorbb le'be ku'kkesnallšemkruugg mallsaž rövvaau'di tuejjeem rövvau'ddriäžldök (35 kpl, luäddök vä'lddvue'zzi 3–5 m, činǰlummuz pâ'jjel 1 m). Meermie'ccest le'ddi päi'kk lij fiinâs da puârast seillam. Rövvau'ddrääd seu'rre joogg da jooggi kōskksaž kuõlbbân ruõbd. Päi'kk lij ouddhistoriallaš, leäša tää'rķben ää'nemäi'j jeät leäkku meä'rtõõllâm.

VARK-vuäđđtõõllmõš:

Sami puârast seillam da čo'rsteeinalla fiin ouddhistoriallaš rövvau'ddriäžldök, kää'tt lij siõssum jáä'ttemkeäin kuånǰsest.

Kartt da lâä'ssteäđ sää'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000520>

1007. Täyssinän rauhan rajakivi 101273

Täyssinä ráfi rádjageađgi / Täyssinä ráávhu rájikeđgi / Täyssinä räauh raajjkeä'dgǰ

Kunta: Inari

Kohde: Täyssinän rauhan rajakivi

Tyyppi: kivirakenteet

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Täyssinän rauhan (1595) rajamerkki on neljä metriä korkean siirtolohkareen päälle kasattu metrin korkuinen suippo kivilatomus, joka sijaitsee Inarijärven saarella. Rajalinja halkaisi Inarijärven pohjois-eteläsuuntaisesti. Kyseessä on ensimmäinen valtioiden välinen maastoon merkitty raja pohjoisessa, joka jakoi saamelaiset Itä-Inarin ja Länsi-Inarin siitoihin.

VARK-perustelut:

Pohjois-Suomen ensimmäisen maastoon merkityn valtioiden välisen rajalinjan rajamerkki 1500-luvulta.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010433>

se

Gielda: Anár

Čuožáhatnamma: Täyssinän rauhan rajakivi

Tiippa: geađgeráhkadusat

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuožáhatgovvádus:

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 85/91

Täyssinä ráfi (1595) rádjamearka lea njealji mehtera alu sirdinlaiggahaga ala bordojuvvon buiccas geađgebordin, mii lea Anárjávrrí sullos. Rádjalinjá luddii Anárjávrrí davve-máttaháittálaččat. Sáhka lea vuosttas stáhtaid gaskasaš eatnamii ceggejuvvon rádjá davvin, ja mii jugii sápmelaččaid Nuorta-Anára ja Oarje-Anára siiddaide.

VARK-ákkastallan:

Davvi-Suoma vuosttas lundui merkejuvvon stáhtaid gaskasaš rádjelinjá rádjamearka 1500-logus.

Kárta ja lassiedut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010433>

smn

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Täyssinän rauhan rajakivi

Tijppâ: keđgiráhtuseh

Äigidem: historjáláš

Uánihis čuosâttâhvaldâlem:

Täyssinä ráávhu (1595) rájimerkkâ lii nelji meetter alosii siirdâloigiittuv oolâ pardum meetter alosâš čuhâlis keđgipardos, mii lii Aanaarjäävri suollust. Rájilinjá luoddij Aanaarjäävri tave-máddáákuávlust. Koččâmušâst lii vuossâmuš staatâi koskâsâš enâdâhân merkkejum rááji tavveen, mii juovij sámmilijd Nuorttâ-Aanaar já Viestâr-Aanaar sijdáid.

VARK-vuáđustâlmeh:

Tave-Suomâ vuossâmuš enâdâhân merkkejum staatâi koskâsii rájilinjá rájimerkkâ 1500-lovvoost.

Kárttá já lasetiáđuh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010433>

sms

Ká'dd: Aanar

Päi'kkñõmm: Täyssinän rauhan rajakivi

Šlaajj: keä'dgğrajjâz

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš

Vuä'nkõs päi'kk-kovvõs:

Täyssinä rááuh (1595) raajmiârkk lij nellj mettar öll serddkie'dj ool lađđuum mettar ââla čookklõs urr, kâá'tt lij Aanarjääu'r suöllust. Raajlinj mõiñi Aanarjääu'r ráást tâ'vv-saujliinj mie'ldd. Kõõččmõõžžâst lij vuõssmõs riikki kõskksaž meacca miârkkum raajj tâ'vven, kâá'tt juõ'jji sä'mmlaid Nuortt-Aanar da Viõstâr-Aanar siidid.

VARK-vuáđđtõõllmõš:

Tâ'vv-Lää'ddjânnam vuõssmõs meacca mie'rkkuum riikki kõskksaž raajliinj raajmiârkk 1500-låággast.

Kartt da lâá'ssteáđ sâá'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010433>

1008. Ukonsaari 100675

Ádjásuolu / Äijihsuálu / Ää'jjsuál

Kunta: Inari

Kohde: Ukonsaari

Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Inarinjärven Ukonselällä sijaitseva Ukonsaari (Äijih) on inarinsaamelaisten tunnetuin uhripaikka. Se liittyy ukkosenjumala Äijihin palvontaan. Esineiden ja luiden radiohiiliajoitusten perusteella paikalle on uhrattu ristiretkialta 1600-luvulle.

VARK-perustelut:

Tunnetuin ja merkittävin inarinsaamelaisten uhripaikka.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010053>

se

Gielda: Anár

Čuozáhatnamma: Ukonsaari

Tiippa: kulta- ja máinnasbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš; gaskaáiggálaš; ruovdeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Anárjávrrí Ádjáčielggis lean Ádjásuolu (Äijih) lea anáraččaid eanemus dovddus oaffarbáiki. dat laktása bajánipmíla Äijihá bálvumii. Dávviriid ja dávttiid rádiočitnameroštallama vuodul báikái leat oaffaruššan ruossamátkeáiggis 1600-lohkui.

VARK-ákkastallan:

Eanemus dovddus ja mearkkašahhti anáraččaid oaffarbáiki.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010053>

smn

Kieldâ: Aanaar

Čuosâttâhnommâ: Ukonsaari

Tijppâ: kultti- já mainâssajeh

Áigidem: historjálâš; koskááigásâš; ryevdipaje áigásâš

Uánihis čuosâttâhvaldâlem:

Aanaarjäävri Äijihjoornâst leijee Äijihsuálu lii anarâšái tobdosumos uhresaje. Tot lahtoo äijihšonjâimmeel Äijih palvâlmân. Tävirij já taavtij radiočidđääáigidmij vuáduid sajan láá uhredâm ristâmátkiääigist 1600-lovo räi.

VARK-vuáduštâlmeh:

Tobdosumos já merhâšitteemus anarâšái uhresaje.

Kárttá já lasetiäduh čuosâttuvâst suomâkielân: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010053>

Museovirasto

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK
Saamelaisten kotiseutualue
VARK-alueet 975-1011
31.1.2023 Sivu 87/91

sms

Ká'dd: Aanar

Päi'kknõmm: Ukonsaari

Šlaajj: palvv- da maainâspäi'k

Ääi'jtummuž mie'ldd: historiallaš; kōskkäiggsaž; ru'vddpâjjsaž

Vuä'nkōs päi'kk-kovvōs:

Aanarjääu'r Äijihjōõrnâst le'ddi Ää'jjsuâl (Äijih) lij aanrōõžži jäänmōsân tobddum palvvpäi'kk. Tōt õhttan tie'rmesjiōgg Äijih palvvmō'sše. Tä'vvri da taau'ti radioillääi'jtummši vuâdald päikka leät palvâm risttreissäi'jest 1600-lokku.

VARK-vuâdđtōõllmōš:

Pue'rmōsân tobddum da tää'rkmōs aanrōõžži palvvpäi'kk.

Kartt da lâä'ssteâđ sâä'jest/päi'kkest lää'ddkiõ'lle: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=148010053>

1009. Urroaivi lounas 1 101374

Urroaivi máttaoarji 1 / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Urroaivi lounas 1

Tyyppi: kivirakenteet; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Tunturialueen laajamittaiseen historiallisen ajan peuran pyyntiin liittyvä kohde, jossa on lähes kolmekymmentä rakkaan rakennettua kivikehää ja purnua. Kivikehät (halkaisija 1–6 m) ovat pyöreitä tai suorakaiteen muotoisia. Kohteessa on myös yksi pyyntikuoppa. Kohde on osa Suomen ja Norjan rajan tuntumassa sijaitsevia peuranpyyntiin liittyviä kohteita.

VARK-perustelut:

Laaja ja Suomen saamelaisalueella ainutlaatuinen peuranpyyntiin liittyvä kohde.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000003141>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Urroaivi lounas 1

Tiippa: geađgeráhkadusat; bargo- ja duddjonbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Duottarguovllu viiddis historjjálaš áiggi goddebivdui laktásan guovlu, mas leat measta golbmalogi juvvii ráhkaduvvon geađgebora. Geađgeborat (čađamihttu 1–6 m) leat jorba dahje njuolggočiega hápmásaš. Čuozáhagas lea maiddái okta godderoggi. Čuozáhat lea oassi Suoma ja Norgga rájá lahkasiin lean

goddebivdui gullelaš čuožahagat.

VARK-ákkastallan:

Viiddis ja Suoma sámeovuollus áidnalunddot goddebivdui laktásan čuožahat.

Kárta ja lassidiedut čuožahagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000003141>

1010. Vetsijärven VARK-alue 100472

Veahčajávrrri VARK-guovlu / smn / sms

VARK-alueen perustelu:

Vetsijärven asuinpaikkojen kokonaisuuteen kuuluu asutusta kivikaudelta historialliselle ajalle. Kohteiden joukossa on koko saamelaisalueen vanhin tunnettu mesoliittisen kivikauden asuinpaikka.

Kunta: Utsjoki

Kohde: Vetsijärvi 2

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001215>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Vetsijärvi 3

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001216>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Vetsijärvi 6

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: esihistoriallinen; kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001220>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Vetsijärvi 7

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001221>

Kunta: Utsjoki

Kohde: Vetsijärvi 9

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: esihistoriallinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001223>

se

VARK-guovllu ákkastallan:

Veahčajávrrri ássansajiid ollisvuhtii gullá ássan geađgeáigodagas historjjálaš áigái. Čuožahagaid joavkkus lea

olles sámeguovllu boarráseamos dovddus mesolihtalaš geađgeáigodaga ássansadji.

Ollisvuhtii gullet čuovvovaš čuozáhagat:

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Vetsijärvi 2

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Smávviidosaš ássanbáiki, man gávdnosat čujuhit mesolihtalaš geađgeáigodaga ássamii. Ássanbáikkis leat gávdnan smávva fuolalaččat retušerejuvvon geavllasávjjo kvárccas dahkkon riggelágan njuollageahči ja guokte kvárcačuolastaga. Dávvirgávdnosat laktásit vejolaččat guovllu boarráseamos jieŋaáigge maŋŋá lean ássamii.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá Veahčajávrrí ássansajiid ollisvuhtii, mas lea mielde sámeguovllu boarráseamos dovdojuvvon ássansadji. Dušše ovttá čuozáhaga leat dutkan dárkileappot, muhto mánggat fuomášahtti allin jávrrí dálá gáttis lean čuozáhagat sáhttet gullat ára mesolihtalaš geađgeáigodaga ássanmuddui.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001215>

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Vetsijärvi 3

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Geađgeáigodaga ássansadji, man dárkilut áigemeroštallan ii dálá gávdnosiid vuodul leat vejolaš. Čuozáhaga sajádat buolžžas dálá jávrrí gáddeguovlluid fuomášahtti alleleappos čujuha goittotge jáhkkimis mesolihtalaš geađgeáigodaga ássamii.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá Veahčajávrrí ássansajiid ollisvuhtii, mas lea mielde sámeguovllu boarráseamos dovdojuvvon ássansadji. Dušše ovttá čuozáhaga leat dutkan dárkileappot, muhto mánggat fuomášahtti allin jávrrí dálá gáttis lean čuozáhagat sáhttet gullat ára mesolihtalaš geađgeáigodaga ássanmuddui.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001216>

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Vetsijärvi 6

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš; geađgeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Geađgeáigodaga ássansadji, man dárkilut áigemeroštallan ii dálá gávdnosiid vuodul leat vejolaš. Čuozáhaga sajádat buolžžas dálá jávrrí gáddeguovlluid fuomášahtti alleleappos čujuha goittotge jáhkkimis mesolihtalaš geađgeáigodaga ássamii.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá Veahčajávrrí ássansajiid ollisvuhtii, mas lea mielde sámeguovllu boarráseamos dovdojuvvon ássansadji. Dušše ovttá čuozáhaga leat dutkan dárkileappot, muhto mánggat fuomášahtti allin jávrrí dálá gáttis lean čuozáhagat sáhttet gullat ára mesolihtalaš geađgeáigodaga ássanmuddui.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001220>

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Vetsijärvi 7

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: geađgeáiggálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Ára mesolihtalaš geađgeáigodaga ássanbáiki, mas leat ainjuo golbma gávnnusčoahkaidumi. Čuozáhat lea áigemeroštallon jiekŋaáigge maŋŋá lean pionearaássama áigái, ja ássamis lea ahki badjel 10 000 jagi. Gávndosat čujuhit ássama boahtima guovlun Davveoarje-Ruošša. Čullojuvvon dávvirat čoahkkanit eanaš sertis čuolastuvvon spaiggahasadđamiin ja spaiggahasain dahkkon dávviriin (faskkonat, ja riggegeažit).

VARK-ákkastallan:

Sámeguovllu boarráseamos dovdojuvvon mesolihtalaš geađgeáigodaga ássanbáiki, man gávndosat čujuhit oktavuodaid Davveoarje-Ruššii. Čuozáhat gullá Veahčajávrrí ássansajiid ollisvuhtii, man earátge fuomášahtti allin jávrrí dálá gáttis leat čuozáhagat sáhttet gullat ára mesolihtalaš geađgeáigodaga ássanmuddui.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001221>

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Vetsijärvi 9

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: esihistorjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Geađgeáigodaga ássansadji, man dárkilut áigemeroštallan ii dálá gávndosiid vuodul leat vejolaš. Čuozáhaga sajádat buolžžas dálá jávrrí gáddeguovlluid fuomášahtti alleleappos čujuha goittotge jáhkkimis mesolihtalaš geađgeáigodaga ássamii.

VARK-ákkastallan:

Čuozáhat gullá Veahčajávrrí ássansajiid ollisvuhtii, mas lea mielde sámeguovllu boarráseamos dovdojuvvon ássansadji. Dušše ovttá čuozáhaga leat dutkan dárkileappot, muhto mánggat fuomášahtti allin jávrrí dálá gáttis lean čuozáhagat sáhttet gullat ára mesolihtalaš geađgeáigodaga ássanmuddui.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001223>

1011. Válimaa 100924

Jeagelveadji / smn / sms

Kunta: Utsjoki

Kohde: Válimaa

Tyyppi: asuinpaikat

Museovirasto

Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet VARK

Saamelaisten kotiseutualue

Musealágádus
Museovirgádáh
Mu'zeikoontâr

VARK-alueet 975-1011

31.1.2023 Sivu 91/91

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Tenon rantaterassilla Välimaan museotilan ympäristössä sijaitseva historialliselle ajalle ajoittuva jokisaamelaisten kenttä, josta on kartoitettu 28 pyöreää ja suorakulmaista kodanpohjaa (halkaisija pääosin 4–6 m) ja kaksi rakennuksen pohjaa.

VARK-perustelut:

Melko hyvin säilynyt, pitkään käytetty ja merkittävä Tenon jokisaamelaisten asuinpaikka.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010065>

se

Gielda: Ohcejohka

Čuozáhatnamma: Välimaa

Tiippa: ássanbáikkít

Áigemeroštallamat: historjjálaš

Oanehaš čuozáhatgovvádus:

Deanu gáddesteallis Jeagelvejá museadoalu birrasis lean historjjálaš áigái gullevaš johkasápmelaš gieddi, mas leat kárten 28 jorba ja njuolggočiegat goahtesaji (čadamihttu eanaš 4–6 m) ja guokte ráhkadusa vuodu.

VARK-ákkastallan:

Viehka bures seilon, guhká anus lean ja mearkkašahtti Deanu johkasápmelaččaid ássansadji.

Kárta ja lassidiedut čuozáhagas suomagillii: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=890010065>